SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 120, ЧИСЛО 36, П'ЯТНИЦЯ, 6 ВЕРЕСНЯ 2013 РОКУ 1893 Vol. 120, No. 36, FRIDAY, SEPTEMBER 6, 2013 $1.00

На захист журналістів

До „Свободи" 3 вересня надійшла від Комітету Незалежної медіа-профспілки України ухвалена 30 серпня заява Міжнародної і Европейської федерацій журналістів, текст якої вміщено нижче.

Міжнародна федерація журналістів (МФЖ) та її европейський підрозділ, Европейська федерація журналістів (ЄФЖ), висловили свою глибоку стурбованість у зв'язку з триваючим безвідповідальним керуванням інформаційним аґентством УНІАН, яке полягає в політичному тискові і запровадженні цензури в аґентстві.

В середу, 28 серпня, п'ятьом журналістам, що працюють в аґентстві, було заблоковано доступ до їхніх робочих місць. Їх повідомили, що вони переміщаються в нещодавно створений відділ моніторинґу телевізійних новин.

Ці п'ять журналістів у жовтні 2012 року виступили з протестами щодо дій керівництва УНІАН, яке було звинувачене в цензурі, а потім ще й фальшуванні новин аґентства.

„Ми приголомшені кричущим переслідуванням цих журналістів. Керівництво УНІАН проіґнорувало колективний договір і покарало цих журналістів, які захищають правду, – заявив президент Міжнародної федерації журналістів Джім Бумела. – Це зарозуміле зловживання владою є останнім у серії дій керівництва УНІАН, яке продовжує переслідувати незалежних і критичних журналістів провідного аґентства країни".

Рішення про перехід п'яти журналістів в інший підрозділ сталося після ряду дій безвідповідального керування в аґентстві протягом останнього року. У листопаді 2012 року МФЖ і ЄФЖ засудили аґентство за накладення кари на двох журналістів, які опублікували статті з

(Закінчення на стор. 3)

Київ заполонили вишиванки



Черкаська делеґація на параді вишиванок в Києві. (Фото: Олександер Костирко)

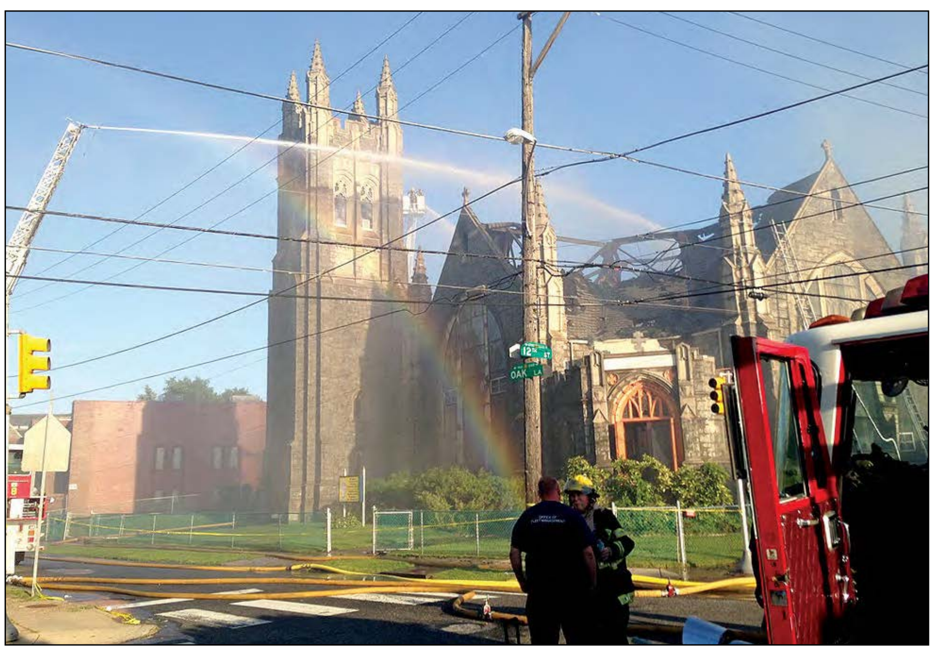
Олександер Костирко

КИЇВ. – 24 серпня відбулася парада вишиванок на честь Дня Незалежности. Кілька тисяч людей у національному вбранні всіх реґіонів України пройшли від „Мистецького арсеналу" до Майдану Незалежности. На спеціяльних плятформах також провезли скульптури, прикрашені етнічною символікою.

Вперше „ріка" з'явилася по святкових вулицях Києва замість військової паради. Понад 300 учасників приїхали до столиці.

Серед них було 70 посланців Черкащини – юнацько-дитячі колективи „Білісімо", „Надія", „Квітограй", модельне аґентство „Стиль". Організували поїздку працівники міського відділу культури та Будинку культури ім. Івана Кулика.

У храмі Покрови сталася пожежа



Українська православна церква Покрови Пресвятої Богородиці під час пожежі.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 25 серпня, близько 1:30 год. по полудні, сталася пожежа в Українській православній церкві Покрови Пресвятої Богородиці. П'ять пожежних команд брали участь у гасінні пожежі. Причини з'ясовуються, але припускається, що її могла викликати несправність електричної мережі. Вогонь призвів до значних ушкоджень храму, але не пошкодив іконостас.

Повідомлення про це лихо надійшло до Консисторії Української Православної Церкви в США саме під час святкування 22-ої річниці Незалежности України в Українському культурному центрі у Сомерсеті, Ню-Джерзі. Митрополит УПЦ в США Антоній і Єпископ Даниїл негайно виїхали на місце трагедії і зустрілися з настоятелем церкви о. Володимиром Ханасом та парафіянами.

Митрополит Антоній розповів про нещастя репортерам телебачення, а Єпископ Даниїл зустрівся з пожежними і подякував їм за врятування церкви від повного зруйнування.

Настоятель Української православної церкви св. Володимира, член Митрополітальної ради Тарас Науменко зустрівся з парафіянами потерпілого храму і пообіцяв їм необхідну допомогу.

Таку допомогу надасть також Консисторія УПЦ в США, яка утворила спеціяльний фонд для цієї мети. Усі пожертви від парафій, їхніх організацій та членів можна надсилати на адресу: Pokrova Parish Aid Fund, Consistory UOC of USA, P. O. Box 495, South Bound Brook, NJ 08880.

Докладна інформація про подію та її причини буде надана найближчим часом.

Консисторія УПЦ в США

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Заклик до єднання

КИЇВ. – Верховна Рада зібралася 2 вересня на нову сесію. У церемонії відкриття взяв участь Президент Віктор Янукович. Опозиція не стала зривати його виступ, як це траплялося раніше, а вислухала промову про важливість Угоди про асоціяцію з Европейським союзом, у якій він назвав ЕС головним стратегічним напрямком для України. Опозиційні фракції прийшли на сесію у сорочках з написами „Юлі – волю", „Україна – це Европа". На початку виступу В. Янукович поскаржився, що минула сесія парляменту була значною мірою згаяним часом і висловив сподівання, що зараз всі об'єднають зусилля для успішної европейської інтеґрації України. *(Бі-Бі-Сі)*

В. Янукович критикував Росію

КИЇВ. – Президент Віктор Янукович назвав принизливими пропозиції Росії щодо умов перегляду газового контракту. „Пропозиції, які надійшли, для нас незручні, принизливі й ми на них не підемо. Ми не можемо торгувати країною, це наш принцип", – заявив В. Янукович 30 серпня в інтерв'ю українським телеканалам. Вихід з складної ситуації він бачить в диверсифікації джерел постачання енерґоресурсів. Президент сказав, що підвищення тарифів на газ для населення не буде. Він також заявив, що вступ України до ЕС чи Митного союзу має ухвалюватися на референдумі. *(Бі-Бі-Сі)*

Суд заборонив референдум

КИЇВ. – Окружний адміністративний суд України 2 вересня заборонив комуністам проводити збори громадян для початку процесу референдуму про вступ до Митного союзу. Суд визнав, що референдум щодо Митного союзу може порушити положення законів, які визначають пріоритет европейської інтеґрації України. Суддя Юлія Шрамко задовольнила клопотання Европейської партії (ЕП) й тимчасово заборонила Комуністичній партії проводити збори громадян щодо всеукраїнського референдуму. Також Центральній виборчій комісії заборонено направляти представників на збори громадян щодо проведення референдуму стосовно вступу до Митного союзу, запланованих на 8 вересня. Іншою ухвалою суд відкрив провадження за позовом ЕП про повну заборону проведення референдуму щодо вступу до Митного союзу. Наступне судове засідання у цій справі призначене на 13 вересня. *(Бі-Бі-Сі)*

Росія погрожує Україні

КИЇВ. – „Підписання Угоди про асоціяцію з Евросоюзом перекреслить можливість вступу України до Митного союзу і Київ перестане бути для Росії повноцінним партнером", – заявив 3 вересня радник Президента Росії з питань розвитку інтеґрації в рамках Митного союзу і Єдиного економічного простору Росії, Білорусі й Казахстану Сергій Ґлазьєв в інтерв'ю газеті „Комерсант-Україна". Він уточнив, що в Евразійській економічній комісії немає статусу спостерігача, а Україна може отримати статус спостерігача у Евразійському економічному союзі, який передбачається створити у 2015 році. „Якщо Київ підпише угоду з ЕС, то перекреслить можливість свого вступу до Єдиного економічного простору", – заявив С. Ґлазьєв. *(„Українська правда")*

До 2030 року Дніпро помре

КИЇВ. – Незважаючи на те, що на Дніпрі судноплавства зараз майже немає, гідрохемічні дослідження води показують, що рік у рік екологічна ситуація погіршується і до 2030 року Дніпро перетвориться у „стічну канаву": вода цвіте, риба щезає. Кожен рік у Дніпро скидають 600 млн. кубометрів забруднених стічних вод, підрахували експерти. Річку забруднюють не стільки промислові підприємства, як побутові стоки, заявив 3 вересня директор Київського екологічного центру Володимир Борейко. Миючі речовини та пральні порошки з фосфатами, які дозволені законодавством і масово використовуються населенням, призводять до цвітіння води. Потім водорості гниють і призводять до загибелі риби, котрій нічим дихати. *(Бі-Бі-Сі)*

Нове осмислення трагедії Голодомору

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. – Редакція щомісячника „Бористен" плянує видати до 80-ої річниці Голодомору, яка припадає на листопад цього року, збірник розповідей про вшанування діяспорою пам'яті жертв геноциду 1932-1933 років. Готуючи це видання, шеф-редактор часопису Фідель Сухоніс мав розмову через електронні засоби комунікації з дослідником трагедії Олександром Мотилем, автором роману „Sweet Snow", події якого розгортаються взимку 1933 року, коли в Україні лютував голод.

– Ви народилися у Нью-Йорку через 20 років після Голодомору в родині українців, вихідців з Львівщини. Ваших рідних і близьких трагедія не торкнулася. Чи не ставили Ви собі за мету, творячи роман „Солодкий сніг", породити художнє ствердження про те, що Україна єдина, що наш народ має одні ж ті самі болі та сподівання?



– Західні українці вважають себе українцями, частиною українського народу. І таким чином переймаються усіма національними трагедіями, незалежно від того, де і коли вони відбулися. Редагуючи з Богданом Клідом у 2010 році „Хрестоматію Голодомору", я зрозумів, що є дуже мало літературних творів про Голодомор англійською мовою. Хотів своїм романом зробити скромний вклад в англомовну літературу і донести Голодомор до свідомости англомовного читача. Англомовний читач має знати про цю трагедію з простої причини: Голодомор став одним з найбільших геноцидів XX століття, якщо не історії взагалі. Людина не може бути повністю освіченою, не може до кінця осягнути належний стан світу без знання про Голодомор.

– Ви є професором політології в Ратґерському університеті, а також директор програми вивчення Східньої та Центральної Европи. Чи роман „Солодкий сніг" став спробою виявити себе як письменника?

– Моє наукове зацікавлення Голодомором простежується вже у згаданому виданні „Хрестоматії Голодомору", котре побачило світ в 2012 році в Канадському інституті українських студій. Ми з д-ром Клідом зібрали статті журналістів, науковців, свідчення тих, хто вижив у жорнах Голодомору, радянські, німецькі, польські, документи стосовно цієї теми. А також літературні твори – переклади англійською мовою, і, таким чином, створили унікальний збірник, який містить у собі все, що людина має знати про цей геноцид.

– У своїй науковій книжці „Підсумки імперій: занепад, розпад і відродження" Ви виклали теоретичні засади для аналізу імперій як політичних структур. На Вашу думку, імперії гинуть, коли центр втрачає геґемонію над периферією. Але формальний розпад СРСР, на жаль, не поховав споконвічні устремління Москви залишати Україну в колоніяльній залежності. Чи можна розглядати Україну як складову частину системи периферій, котра веде до краху імперії?

– Взаємодія поміж периферіями тотожна з унезалежненням колоній від імперського панування. Одже, будь-яка взаємодія України з будь-якими позаімперськими чинниками – величезний внесок в становлення України. Головне, щоб Україна мала різні економічні, політичні, культурні взаємини з іншими країнами, а не лише з Росією. Підписання угоди про співпрацю з Европейським союзом – важлива справа. Угода означає, що Україна йде в світ.

„Чорні археологи" кари не бояться

Дмитро Мороз
Радіо „Свобода"

ЗАПОРІЖЖЯ. – На Запоріжжі так звані „чорні археологи" та фармери знищують історичну спадщину. Під прицілом – історичні артефакти та земля. І перші, й другі задля прибутку переорюють або розкопують за допомогою тракторів чи екскаваторів стародавні кургани, які офіційні археологи досліджують за допомогою лише саперних лопаток та щіток. За словами вчених, буде втрачено власну історичну спадщину вже за кілька років, якщо не зупинити цей процес.

Так звана „чорна археологія" завдає неабиякої шкоди українській науковій археології. Лише у Запорізькій области зловмисники знищують близько десятка курганів щорічно – стверджують в обласному Центрі з охорони культурної спадщини. Та навіть за таких обставин у цій области за роки незалежности лише один дрібний крадій був засуджений до позбавлення волі.

На території области є близько 3,000 скитських, половецьких курганів та інших поховань. Крадії працюють системно по всій території. Характер руйнації свідчить про застосування важкої техніки. Але якщо раніше вони працювали переважно вночі та потайки, то останніми роками вже не ховаються.

У Михайлівському районі було виявлено місце стародавнього поховання, яке три роки поспіль грабували, по-варварськи знищуючи. Про це розповів директор Запорізького обласного центру охорони культурної спадщини Юрій Щур. „Люди працювали вдень, відкрито, з застосуванням бульдозера, іншої техніки. Розривали пам'ятку, виймаючи артефакти з поховання. Незрозуміло навіщо, але вони забирали навіть кістяки, – каже він. Для повноцінної охорони пам'яток бракує людей та грошей.

Одна з найбільших колекцій артефактів півдня України перебуває у руках колекціонера з Запоріжжя Віталія Шлайфера, який створив на власній території Музей історії зброї. За словами колекціонера, до нього особисто „чорні археологи" не звертаються, бо кожен предмет своєї колекції він купує офіційно, в інших колекціонерів або у приватних осіб, які можуть підтвердити знахідку.

В. Шлайфер каже: „Так звані „чорні археологи" завдають меншої шкоди, ніж сільськогосподарські підприємства, які женуться за врожаями попри історичну цінність курганів. Відомо, що підприємства области, які ведуть господарську діяльність на землі, за роки незалежности переорали тисячі курганів лише на території Запорізької области".

На підтвердження слів колекціонера шокуючий випадок у нинішньому році стався у селі Мордвинівка, Мелітопольського району, де тисячолітній скитський курган перекопали потужною промисловою технікою. Власник підприємства Олександер Железков, на території якого це сталось, відхрещується від інциденту. „А хто там все це має охороняти? Нам сказали не розорювати, от ми і не орали!", – каже він.

Голова обласної адміністрації Олександер Пеклушенко звернувся до обласної прокуратури, щоб та з'ясувала ситуацію.

Минуло пів року. У прокуратурі повідомили, що цією справою займається міліція, у міліції кажуть, що йде слідство. Залишається сподіватись на археологів історичних факультетів, які власними силами у позаробочий час проводять експедиції. Саме знайдені ними артефакти потрапляють на полиці українських музеїв, а не в приватні колекції.

У 2010 році Верховна Рада ухвалила закон, який карає „чорних археологів" на 1,700 грн. або два роки ув'язнення. Крім того, парлямент посилив грошове покарання за умисне знищення та пошкодження об'єктів культурної спадщини до 2,550 грн. Втім, це не зупиняє порушників, адже артефакти коштують значно дорожче. Скажімо, меч доби Князя Святослава, який у 2011 році знайшли поблизу Хортиці, оцінили у 10 тис. дол.

Президент СКУ зустрівся з Президентом України та провідниками опозиції

КИЇВ. – 27 серпня президент Світового Конґресу Українців (СКУ) Євген Чолій мав окремі зустрічі з Президентом України Віктором Януковичем та Міністром закордонних справ Леонідом Кожарою, а також у Львові з провідниками опозиції Віталієм Кличком та Арсенієм Яценюком.

Головною метою зустрічей було питання євроінтеґрації України та критично важливого для України виконання умов, поставлених Европейським союзом (ЕС), щоб Угода про асоціяцію між ЕС і Україною була підписана під час Третього саміту країн „Східного партнерства" 28-29 листопада у Вільнюсі, Литва. Всі підтвердили підтримку евроінтеґрації України як пріоритет.

Відносно вимоги ЕС щодо справи Юлії Тимошенко Президент В. Янукович зазначив, що хоча є політична воля вирішити це питання, але поки що не існує юридичних механізмів його полагодження. Є. Чолій закликав Президента України використати свої президентські повноваження для завершення цієї справи. Він також зазначив, що СКУ закликатиме високопосадовців ЕС подати відповідні рекомендації для вирішення цієї проблеми.

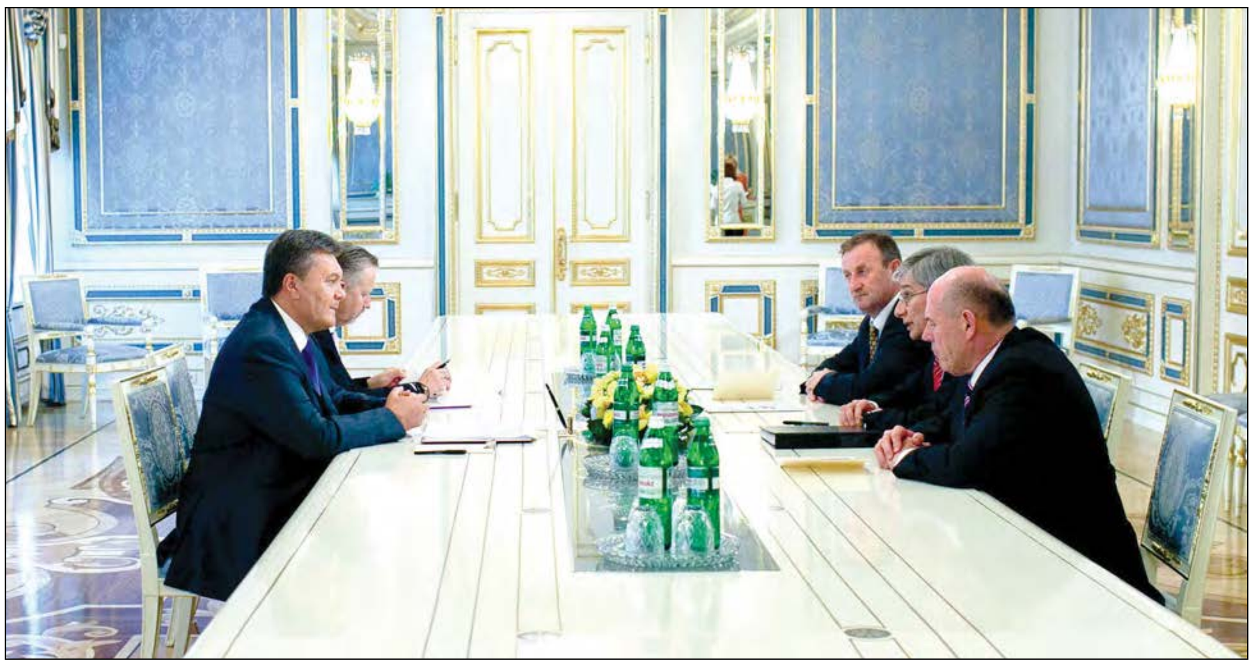
Президент СКУ запевнив високопосадовців України, що СКУ і надалі продовжуватиме звертати увагу міжнародної спільноти на очевидні порушення Росією своїх зобов'язань у Меморандумі про ґарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 1994 року про утримання від використання економічного тиску проти України для одержання будь-яких переваг, а зокрема тиску на Україну, щоб втягнути її до Митного союзу.

Є. Чолій також звернувся до владних структур України з закликом захищати людські та національні права українців у Росії, а також виконати свої фінансові зобов'язання по відношенню до української громади у Словенії щодо спорудження пам'ятника Тарасові Шевченкові у 2008 році. Він також підкреслив, що цього року Україні необхідно виділити фонди на спорудження у Вашінґтоні пам'ятника жертвам Голодомору-ґеноциду українського народу 1932-1933 років.

Президент В. Янукович запевнив, що ці питання будуть позитивно вирішені.

„СКУ і надалі сприятиме евроінтеґрації та демократизації України, а також слідкуватиме та реаґуватиме на аґресивну тактику Росії, спрямовану на перешкоду підписання Угоди про асоціяцію між ЕС і Україною", – зазначив Є. Чолій.

СКУ



Під час зустрічі у Києві (зліва): Президент Віктор Янукович, Посол Андрій Гончарук, Михайло Ратушний, Євген Чолій та Стефан Романів.

Делеґація до міста Короля Данила

Марта Осадца

ХОЛМ, Польща. – Делеґація Львівщини 11 серпня відвідала Дорогичин та Холм у Польщі, історія яких пов'язана з життям і діяльністю Короля Данила Галицького. Гості помолилися на місці, де у 1253 році в дорогичинському храмі відбулася коронація Данила Галицького і де тепер встановлений пам'ятний знак. Після Панахиди та покладання квітів відбулося віче.

Делеґація відвідала також Холм, який став столицею Галицько-Волинського князівства після перенесення її з Галича, зокрема Замкову гору та церкву Пресвятої Богородиці, де, на думку дослідників, був похований король Данило. На цвинтарі поруч з цією церквою похований прем'єр-міністер уряду Української Народної Республіки в екзилі Пилип Пилипчук. Львів'яни також побували біля будинку в Холмі, де народився Михайло Грушевський.

У березні 2013 року виповнилося 775 років з дня перемоги Данила Галицького над загоном лицарів Добжинського ордена під Дорогичином, у результаті якої князь повернув Волинські землі. У грудні минає 760 років від дня коронації Данила в Дорогичині.

На захист...

(Закінчення зі стор. 1)

критикою українського президента, а в листопаді стриводеність прозвучала через збільшення політичного втручання у ситуацію.

У відкритому листі, опублікованому п'ятьма досвідченими співробітниками УНІАН, автори заявили, що рішення про переміщення є переслідуванням і намаганням запровадити політичну цензуру в УНІАН.

Незалежна медіа-профспілка України заявила, що останнє рішення керівництва УНІАН брутально порушує трудові права журналістів і завдає шкоди репутації аґентства.

„Ми глибоко стурбовані тим, що репутація цього аґентства, яке колись користувалося довірою і повагою фахівців та громадськости, нині зруйнована політичним втручанням, – заявив президент ЕФЖ Моґенсен Блічер-Б'єреґард. – Атмосфера страху і цензура у засобах масової інформації, які продовжують поширюватися в УНІАН і українських ЗМІ в цілому, повинні закінчитися. Ми висловлюємо нашу незмінну підтримку персоналові і журналістам УНІАН у їхній триваючій боротьбі за незалежну журналістику як суспільне благо і закликаємо керівництво УНІАН зупинити кампанію цькування своїх співробітників".

Прес-служба Медіа-профспілки

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Судитися чи миритися?

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. – Процедуру примирення людей до початку суду втілюють в Івано-Франківську та Одесі. Лише 1 відс. цивільних справ в Україні вирішується на досудовому етапі, тоді як у Канаді – 50-60 відс. Саме досвід Канади пробують використати в Україні. В Івано-Франківському суді для відвідувачів розміщений стенд з інформацією про можливість досудового примирення, вручають також відповідні пам'ятки. За три місяці з початку впровадження проєкту в такий спосіб вдалося вреґулювати вже 120 справ, повідомив 3 вересня голова Івано-Франківського міського суду Тарас Антоняк. В українському законодавстві передбачене попереднє судове засідання. Але позивач і відповідач як приходять до суду ворогами, так ворогами і залишають його стіни. *(Радіо „Свобода")*

Україна випередила Білорусь

КИЇВ. – Реґіональним провідником з позитивними тенденціями у сфері свободи засобів масової інформації серед країн Східнього партнерства стала Грузія, друге місце посідає Молдова, третє – Вірменія, Україна посіла четверте місце, передостаннє, п'яте місце зайняла Білорусь. Дослідження здійснено за фінансової підтримки Европейського союзу. Програмний директор проєкту „Інтерньюз-Україна" Андрій Кулаков відзначив 3 вересня: „Чим більше про лиха, проблеми, болючі точки в сфері волі в цих країнах будуть знати західні інститути й експерти, тим більше вони зможуть чинити так званий „дипломатичний тиск" на уряд і законодавче поле, щоб вирішити ці проблеми". *(„Українська правда")*

Хворобу могли привезти з Росії

ЛЬВІВ. – У липні-серпні в області зареєстровано 107 хворих з діягнозом „серозний менінґіт" або з підозрою на нього. Такі дані навело 21 серпня Міністерство охорони здоров'я України з посиланням на Державну санітарно-епідеміологічну службу (СЕС). Найвищий рівень захворюваности – у Львові та у Бузькому районі. Заступник начальника Головного управління СЕС у Львівській области Олег Когут вважає, що збудника хвороби могли завезти з Росії, де в кількох реґіонах є серйозний рівень захворюваности на серозні менінґіти і зафіксовано летальні випадки. На Львівщину інфекцію могли привезти заробітчани. *(„Високий замок")*

Засудили найманців

КИЇВ. – Вадима Тітушка, Сергія Приходька і Михайла Пшука, звинувачених у побитті журналістів 18 травня в центрі Києва, Шевченківський районний суд Києва 2 вересня засудив до позбавлення волі зі звільненням від виконання призначеного покарання терміном на два і півтора роки. Кривдники повинні відшкодувати матеріяльний збиток потерпілим Ользі Сніцарчук і Владиславові Соделеві. Молодики заробляли участю у політичних акціях і рейдерських захопленнях. 18 травня вони працювали на Партію Реґіонів. Їм заплатили 50 дол. „за роботу до 2-ої год. дня. 13 міліціонерів, які проявили бездіяльність під час побиття журналістів, отримали догани. Їхні прізвища на засіданні тимчасової слідчої комісії Верховної Ради оголосив начальник київського управління міліції України Валерій Коряк. *(„Українська правда")*

Футболісти продовжать змагання

КИЇВ. – Українські футбольні команди „Динамо" (Київ), „Чорноморець" (Одеса) та „Дніпро" (Дніпропетровськ) у відбіркових змаганнях Ліґи Европи 20-21 і 27-28 серпня перемогли команди „Актобе" (Казахстан), „Шкендербеу" (Албанія) та „Ниме Калью" (Естонія) і вийшли у групове коло змагань. 30 серпня жеребкування визначило суперників для команди „Динамо" „Рапід" (Австрія), „Тун" (Швайцарія) і „Генк" (Бельгія), для „Дніпра" – італійську команду „Фіорентина", португальську – „Пасуш де Ферейра" та румунську – „Пандурія", „Чорноморець" змагатиметься з голяндським „ПСВ", заґребським „Динамо" та болгарським „Лудогорцем". *(„Чемпіон")*

АМЕРИКА І СВІТ

Пам'яті Мартіна Лютера Кінґа

ВАШІНҐТОН. – Починаючи від суботи, 24 серпня, на Капіталійській галявині американської столиці збиралися люди з багатьох штатів, щоб відсвяткувати 50-річчя мирного маршу протесту, коли Мартін Лютер Кінґ виголосив свою історичну промову. І цього разу промовці так само зверталися до присутніх зі сходинок Меморіялу Президентові Авраамові Линкольнові, де пів століття тому стояв сам М. Л. Кінґ. Серед промовців був конґресмен-демократ Джон Люїс, який виступав тут і 50 років тому. Визнаючи, що багато расових упереджень, властивих країні, залишилися в минулому, Дж. Люїс сказав, що боротьба за рівноправ'я дотепер не закінчена. „Є люди, є сили, які хочуть затягнути нас у минуле. Ми не можемо повертати назад. Ми подолали довгий шлях", – нагадав Дж. Люїс. *(„Голос Америки")*

Уряд Сирії погрожує

ДАМАСК, Сирія. – Виступаючи 28 серпня у програмі державного сирійського телеканалу, Прем'єр-міністер Ваель аль-Галкі остеріг західні країни, що їхні військові заплатять життям у випадку збройного нападу на його країну. „Сирія здивує тих, хто вирішить на неї напасти, – так само, як вона здивувала їх під час війни у жовтні 1973 року. Сирія стане кладовищем для аґресорів", – сказав В. аль-Галкі. У жовтні 1973 року війська Сирії та Єгипту несподівано атакували Ізраїль під час юдейського свята Йом-Кіпур, після 18-денного протистояння, котре дістало назву „Судний день". Тоді обидві сторони конфлікту зазнали значних втрат. Тим часом до кордонів Сирії у Середземному морі підійшло велике угруповання американських військово-морських сил. У повну боєготовність приведені армії Туреччини та Іраку, Ізраїль мобілізував усе своє військо для відбиття можливої атаки з боку Сирії. *(„Кореспондент")*

Привид хемічної зброї

ДАМАСК, Сирія. – Офіційний представник Міністерства закордоних справ Сирії Фейсал Макдад заявив 28 серпня, що якісь терористичні групи у найближчому часі застосують хемічну зброю проти мешканців Европи. За його словами, ті групи дістають підтримку з боку США, Великобританії і Франції, і саме вони стоять за хемічною атакою з використанням зарину, вчиненою 21 серпня у східніх передмістях Дамаску. Дипломат при цьому підкреслив, що уряд Сирії вже передав експертам ООН документи і матеріяли, котрі підтверджують оприлюднену ним інформацію. *(„Кореспodент")*

Росія ускладнює сирійське питання

ВАШІНҐТОН. – 28 серпня США звернулся до уряду Сирії з вимогою перестати використовувати позицію Росії в Раді Безпеки Організації Об'єднаних Націй для захист для своїх дій. „Ми не вважаємо, що сирійський уряд повинен мати можливість ховатися за позицією Росії, яка далі бльокує зусилля ООН щодо Сирії. Ми випрацюємо рішення, котре дозволить нам рухатися вперед", – заявила заступник Державного секретаря Марі Фарф. Згідно з її словами, Росія, скориставшись правом вето, заблькувала вже три резолюції, які засуджували уряд Президента Сирії Башара Асада. („*Кореспондент*")

Бредлі Менінґ покараний

ВАШІНҐТОН. 21 серпня Військовий суд США засудив вояка американської армії 25-річного Бредлі Менінґа до 35 років позбавлення волі за передання понад 700 тис. секретних документів, відеозаписів і дипломатичних телеґрам порталові „WikiLeaks". Б. Менінґ працював розвідувальним аналітком невисокої ранґи у Баґдаді, Ірак, коли у 2010 році передав документи вебсайтові „WikiLeaks". У липні цього року його визнано винним за 20 пунктами звинувачення, в тому числі за шпигунство і крадіжку. З нього, однак, зняли найсерйозніше звинувачення – у наданні допомоги ворогам США. За цей злочин Д. Менінґові загрожувало довічне ув'язнення без права на передчасне звільнення. (*„Голос Америки"*)

„Евронаступ" провів акцію в Києві

КИЇВ. – У Києві відбулася акція „2 вересня – „Евронаступ" на бездіяльність політиків!", в якій взяли участь близько 1,000 прихильників евроінтеґрації з різних частин України. Захід розпочавбся біля приміщення комітетів Погоджувальної ради Верховної Ради України, звідки активісти пройшли колоною до Кабінету міністрів України та завершили свою акцію біля будівлі Адміністрації Президента України.

Попереду колони учасники акції несли плякати з написами „Евронаступ", „Европлян", символіку Европейського союзу та України, а також скандували гасла: „Україна – це Европа!", „Україна! Права! Европа!" та інші.

Серед основних вимог активістів „Евронаступу": розглянути протягом наступної сесії парляменту усі необхідні евроінтеґраційні закони, представити для громадськости та партнерів з Европейського союзу всі необхідні концепції реформ, а також забути про партійність до саміту у Вільнюсі і працювати виключно на національні інтереси України.

Організатор акції, координатор Робочої групи Національного круглого столу з евроінтеґрації та ініціятор всеукраїнської громадянської кампанії „Евронаступ" Сергій Бондарчук в своєму виступі зазначив, що громадськість зібралась для того, щоб не дати політикам „забалакати" тему евроінтеґрації.

„Сьогодні дуже важливий день – він визначатиме подальший перебіг сесії парляменту. Або політики знову замість роботи влаштують видовище з бійками та гучними заявами, або розпочнуть працювати на користь країни", – сказав С. Бондарчук.

Він також попередив політиків про те, що громадськість буде уважно слідкувати за їхньою евроінтеґраційною діяльністю.

„Сьогодні ми розпочинаємо евронаступ та застерігаємо політиків, що ми за ними уважно спостерігаємо. Усі політики, незалежно від партійного кольору, які вноситимуть смуту, розкол, збиватимуть з европейського ритму роботу парляменту – є провокаторами і ворогами України. Переконаний, що той, хто посягне на европейський вибір, не має права бути в українському парляменті", – заявив С. Бондарчук.

Учасники акції передали свої вимоги та розроблений експертами Національного круглого столу „Европлян" до Верховної Ради України, Кабінету міністрів та Адміністрації Президента. С. Бондарчук також вручив примірник „Европляну" провідникові партії „УДАР" Віталієві Кличкові, який пообіцяв розглянути вимоги громадськости.

Ініціювали створення Національного круглого столу „Порозуміння заради европейського майбутнього" громадські активісти, науковці та експерти. Наступний етап круглого столу відбудеться в середині вересня.

Прес-служба Національного круглого столу



Учасники акції Національного круглого столу на вулицях Києва. (Фото: Петро Задорожний)

Дрогобич отримав ґрант від США

ДРОГОБИЧ. – 2 вересня відбулась церемонія підписання ґранту Посольського фонду США із збереження культурної спадщини на реставрацію пам'ятки архітектури всесвітнього значення кінця XV- початку XVI ст. – дерев'яної Церкви св. Юра.

Ґрант міському голові Олексієві Радзієвському вручив Посол США в Україні Джефрі Пает. Розмір ґранту становить 85 тис. дол. О. Радзієвський повідомив, що гроші будуть використані на те, щоб встановити пожежну сиґналізацію у церкві, зробити огорожу, а також на відновлення внутрішнього стінопису.

Дрогобич – перше місто поза Києвом, яке Д. Пает офіційно відвідав після прибуття в Україну. Вручення ґранту на реставрацію української пам'ятки, внесеної до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, підкреслює висловлену ним у відео-зверненнях до українців зацікавленість у поглибленому вивченні історії, культури та традицій України.



Церква св. Юра в Дрогобичі.

„Ще будучи у США, я чув про дерев'яні церкви в Україні, але якщо особисто відвідати цю церкву, це дає набагато глибше розуміння всього багатства української культури", – заявив Посол Д. Пает. Він додав, що надання цього ґранту свідчить про визнання світового значення церкви св. Юра у Дрогобичі.

Церемонія відбулася за участи директора музею „Дрогобиччина" Алли Гладун, директора Інституту розвитку міста Дрогобича Михайла Лужецького, журналістів та громадськости міста. *(ZiK)*

АКТУАЛЬНА ТЕМА

За крок до прірви

Петро Часто

Епіграфом до нижче поданих міркувань можна б узяти думку політичного оглядача київської газети „Дзеркало тижня“ Тетяни Силіної: „Сьогодні точного прогнозу подальшого перебігу подій не дасть ніхто. Майбутнє рішення – в одній голові, і ми не знаємо, що в ній коїться“. Тобто в голові Президента Віктора Януковича. За три роки він умудрився поставити Українську державу і самого себе в таку безвихідь, якої навіть ворогові ніхто не побажає.

Щоправда, це не тільки його „заслуга“. Годі сказати, що до В. Януковича Україна вже ішла ясною і прямою дорогою, а він звів її на манівці. Ні, „мов паралітик той на роздорожжу“ – це її історичне прокляття. Але, поряд з усіма темними силами, котрі зумовили українське бездоріжжя і котрі хочуть, щоб воно ніколи не скінчилося, Бог не має щодо України ніякого ефективнішого пляну, ніж надати їй можливість самій перетворити оце одвічне болото у „цілющу грязь“. Жоден союз, ні европейський, ні, тим більше, російсько-азійський, цього за неї не зробить.

І тут українській інтелектуальній еліті, зокрема середовищу такої авторитетної газети, як „Дзеркало тижня“, і зокрема Т. Силіній, яка до цієї еліти належить, не варто всю українську проблематику зводити нині до запитань, на які наша національна історія, українська суспільно-політична і філософська думка вже давно дали досить вичерпні відповіді.

„Нація ми чи населення? Чи потрібна нам держава Україна? Наше майбутнє – у цих відповідях“ – так закінчує свій ґрунтовний політично-економічний огляд Т. Силіна. На таку незрозумілу для світового українства риторику слід нагадати авторці, що у цих відповідях – вже не тільки наше майбутнє, а й величезна частка нашого минулого, та частка, якою ми можемо гордитися і в якій уже назавжди розставлені всі крапки над „і“. Для здорового глузду це вже не питання – нація ми чи населення і чи потрібна нам незалежна Українська держава. І також давно вже не питання, кому саме треба, щоб ми фатально спіткнулися і знову залишилися бездержавним і безнаціональним населенням.

З огляду на ці відповіді, котрі становлять найбільш значущий пласт нашої історії, не може бути аж таким великим секретом, що „коїться“ в голові Президента В. Януковича. Адже, з дозволу сказати, „зміст“ цієї голови віддзеркалюється в політичних, а ще більше – в економічних обставинах, з яких тепер Україна, немов з трясовини, не годна вибратися на сухе.

Абсурдна влада – абсурдна реальність: придавлена колосальним зовнішнім боргом (за 2012 рік він збільшився на 8.81 млрд. дол., на кінець першого кварталу 2013 року становив 136.3 млрд. дол., а заборгованість перед Міжнародним валютним фондом досягла 8 млрд. дол.) Україна не годна рухнутися вперед – у той час, як мільярди долярів олігархи і колопрезидентська „сім’я“ тримають в закордонних офшорах. Нереформована економіка не працює на бюджет, і тим безогляднiше чиновники всіх рівнів висмоктують з нього останні соки. Коло замкнулося і все більше подібне до зашморгу.

У цій межовій ситуації можна хібащо пожартувати: як добре, що В. Янукович і „сім’я“ зуміли всього за три рочки так збагатитися, що їм того вистачить на три століття. Не відчуття історичної справедливости, не дальша доля Української держави, не обов’язок перед українським народом, а тільки страх втратити це немислиме навіть для царів і султанів багатство робить українського президента мовби незалежним і від Европи, і від Москви. А вже напевне – від власного народу. От тільки чи усвідомлює не до кінця визріле громадянське суспільство в Україні, зокрема чи готова до цього опозиція, що В. Януковича з президентського крісла можна винести тільки вперед ногами?

Зацитуємо соціяльного психолога, доктора політології Катерину Єгорову: „Якщо на наступних виборах переможе хтось інший, Янукович не віддасть владу. Він використає будь-які засоби, щоб зберегти її. Я навіть боюся описувати ті засоби, які він може застосувати. Для нього віддати президентство – це особистісний крах. Це не просто болісне переживання, це справжня трагедія… Думаю, він або зважиться на найстрашніші засоби для збереження влади, або це буде для нього самознищенням…“.

Уже сьогодні В. Янукович затерпає від страху, а страх, як це буває в оточених вовків, украй загострює його нюх. Він „пронюхує“ варіянти порятунку. Европи йому особисто сто літ не треба, як і його не треба Европі, їй власних проблем сьогодні вповні вистачає, але, як би там не було, все ж Україна – Европа, і там йому імпонує політична стабільність, закон і порядок, він сам дуже поважає закон і порядок, у тому випадку, звісно, коли закон – це він, В. Янукович, і коли панує порядок ним, В. Януковичем, запроваджений.

Росія йому ближча, своя, зрозуміла – тут нема двох слів. Росія, але не Путін. Як би цей каґебіст-наполеончик не пнувся дивитися на Україну зверху вниз, він панічно боїться України – боїться, щоб там знову не здійнялася помаранчева стихія і не перекинулася на його царство. Путін не вірить, що В. Янукович довго втримуватиме Україну за горло, як він втримує Росію. В. Янукович відчуває цю недовіру і платить тим же. Ну добре, нехай знизить Москва ціну на газ і нафту, дасть ще й кредит, нехай спасенно і затишно здасться в Митному союзі день, два, місяць, рік, але хто ж повірить, що В. Путін засновує той союз для добра України і українства? І вже зовсім не віриться, що для його, В. Януковичевого, добра. А своїм добром він ризикувати не збирається.

Приблизно такою є економічна, політична і психологічна безвихідь В. Януковича, і безвихідь всієї України, поки він нею керує, напередодні остаточного вибору між Европейським і Митним союзами.

Залишається тільки сказати, що, слава Богу, сучасна українська політична думка не є такою безплідною, щоб ніхто не зрозумів, що відбувається у трикутнику Україна-Росія-Европа. Один зі знаків такого розуміння – стаття Сергія Лямця і Сергія Щербини в „Економічній правді“ (20 серпня) „Росія почала поглинати Україну“. Проаналізувавши здійнятий Москвою ґвалт проти можливого підписання Україною Угоди про асоціяцію з ЕС, автори прийшли до висновку, що річ тут зовсім не в ЕС, який фактично нічим не є шкідливим для Росії. Швидше навпаки – він є надійним економічним партнером, а здатність старої Европи спокійно вирішувати гострі проблеми ґльобалізованого світу була б, з наближенням ЕС до російських кордонів, добрим стимулом для мирного внутрішнього розвитку Росії. Тоді як пояснити її торговельну війну проти України?

Вище згадані автори пишуть: „Перша відповідь – не допустити асоціяції з ЕС, але не це є головною ціллю Москви… Росію смертельно втомили різні українські режими. На Віктора Януковича Москва покладала великі надії, а він уже три роки не дає обіцяне…Теперішні обставини дуже надаються, щоб розхитати позиції Януковича, і нехай усі думають, що Росію не влаштовує вступ України в ЕС… Очевидно, в Кремлі прийшли до висновку, що Україну треба притягнути силою й остаточно зібрати докупи імперські землі. Вже не йде мова про окремі елементи великої гри, наприклад, про газотранспортну систему. Питання постає у ґльобальному вимірі: Україні перекривають кисень, щоб до решти зруйнувати її економіку, під цими руїнами впаде й режим „сім’ї“ Януковича…

Хоч певна річ, у нього є інший варіянт – згодитися на умови „старшого брата“. Тоді вступ у Митний союз буде початком цілковитого поглинення України Росією…“.

Оце справді дивна, нібито й нелогічна ситуація, коли треба щиро побажати В. Януковичеві витримати шалений тиск Москви.

АМЕРИКА І СВІТ

Моральність „захистили“ кулеметами

СЕУЛ, Південна Корея. – Як повідомила сеульська газета „Чосон Ільбо“, влада Північної Кореї заарештувала, засудила і розстріляла з кулеметів групу популярних в країні артистів, яких звинуватили у розповсюдженні порнографії. За даними газети, учасників двох музичних груп, котрі виконували популярні, переважно патріотичні, пісні, спіймали на тому, що вони створювали фільми сумнівного змісту, а відтак займалися нелеґальним розповсюдженням цих фільмів. Однією з розстріляних виявилася співачка Ген Сон Вол, яка колись була близькою подругою північнокорейського правителя Кім Чен Ина. Він нібито розірвав з нею стосунки 10 літ тому за наполяганням тодішнього керівника країни, його батька Кім Чен Іра. (*„Кореспондент“*)

Чуда тривимірного друку

ВАШІНҐТОН. – Тривимірний друк, технологія якого була винайдена майже 30 років тому, все частіше й успішніше застосовують у медицині. Лікарі Національного дитячого медичного центру в американській столиці вже почали застосовувати „3D-принтери“ для створення макетів сердець своїх пацієнтів. Це великою мірою збільшує шанси на успішне лікування. Хірурги цього центру кажуть, що тримати у руках модель серця хворої дитини перед операцією – це абсолютно унікальний досвід. Вони можуть досконально вивчити хворе серце, детально сплянувати процедуру і навіть провести тренувальну операцію. Для створення моделі принтер напилює шари пластику, кожен шар обробляється ультрафіолетовими променями. У результаті створюються моделі, надзвичайно наближені до справжніх органів, з твердими і м’якими тканинами. *(„Голос Америки“)*

Друга мова – обов’язкова

ПРАГА. – У чеських школах нині панує англійська мова, але з початком вересня цього року її будуть наздоганяти інші чужоземні мови. Згідно з рішенням Міністерства освіти, другу чужоземну мову школи повинні включити до програми принаймні з восьмої кляси, виділивши на її вивчення шість годин на тиждень. Рішення про вивчення другої чужоземної мови є обов’язковим. Тому деякі вчителі побоюються, що цим було обмежено право вибору дитини, яка раніше могла вибрати між другою мовою та технічними дисциплінами. Про це повідомляє „Чеське Радіо“ у своєму етері та на сторінках свого веб-сайту. *(Радіо „Свобода“)*

Авта будуть самокеровані

ТОКІО. – До 2020 року японська корпорація „Nissan Motor Co. Ltd.“ буде готова випустити на ринок повністю самокеровані автомобілі, повідомили представники виробника цих авт. „Nissan“ плянує запропонувати споживачам „численні комерційно життєздатні“ моделі за „реалістичну ціну“. Приблизно через 10-12 років після випуску перших таких авт у 2020 році японська компанія розраховує запропонувати самокеровані модифікації для всього свого модельного ряду. Експерти корпорації наголосили, що „Nissan“ займається дослідженнями у цій галузі багато років, у співпраці з такими визначними навчальними і науковими центрами, як Масачусетський технологічний інститут, Стенфордський і Токійський університети. (*„Кореспондент“*)

Вільне мистецтво – не для Росії

ПАРИЖ. – Російський художник Костянтин Алтунін, картини якого 26 серпня були вилучені поліцією з Санкт-петербурзького музею влади, попросив політичного притулку у Франції. Мова йде про чотири картини мистця, виставлені в рамках експозиції „Правителі“: портрет депутата Державної Думи Віталія Мілонова на райдужному тлі, твір „Еротичні сни Мізулиної“, зображення Патріярха Кирила з тату провладного змісту на тілі і спільний портрет Володимира Путіна та Дмитра Медведєва у жіночій білизні. Поліція має намір перевірити, чи ці твори не підбурюють відвідувачів музею до екстремізму. (*„Lenta.ru“*)

Скільки вовка не годуй…

„Скільки вовка не годуй, він усе в ліс дивиться" – ця стара українська приповідка прийшла нам на гадку у зв'язку з вислідами опитування, проведеного Українським інститутом соціяльних досліджень ім. Олександра Яременка, спільно з Центром „Соціяльний моніторинг", і оприлюдненого напередодні Дня Незалежности України. Спеціялісти мали своїм завданням більш-менш чітко окреслити соціологічний портрет прихильника державної незалежности України, а заодно – також те, яка саме катеґорія населення до цих прихильників не належить.

Отже, вислід такий: за незалежність України висловилися освічені й матеріяльно забезпечені громадяни Західнього реґіону (87 відс.), Північного реґіону (81 відс.), Центрального реґіону (62 відс.), Південного реґіону (52 відс.), мешканці столиці (89 відс) – усі ці опитані самоідентифікуються як етнічні українці. У Східньому реґіоні за незалежність України виступає 42 відс. опитаних, в Автономній Республіці Крим – 31 відс.

З тих громадян країни, котрі зараховують себе до етнічних росіян, за незалежність висловилися тільки 32 відс. опитаних, а проти – 68 відс. Як бачимо, велику різницю у вислідах спричинює саме те, до якої національности опитані відносять себе.

За цими вислідами стоїть драматична і траґічна історія України кількох останніх століть. Наприклад, що можуть означати ті 32 відс. росіян, котрі льояльно ставляться до української незалежности? Мова тут, очевидно, іде про росіян давнішого, ще дореволюційного типу, котрі жили осіло в Україні, призвичаїлися до українців, до їхньої культури, мови і звичаїв, тому навчилися ставитися до корінного населення якщо не прихильно, то принаймні невтрально.

А ось 68 відс. для котрих незалежна Україна є небажаною, – це той напливовий російський елемент україножерного совєтського періоду, котрий ступив на українську землю як колонізатор, як ворог української культурної, мовної, духовної самобутности.

Можливо, тут колись скаже своє слово психоаналітика, адже дуже подібно до того, що за ворожим ставленням росіян України до української свободи і незалежности ховається відчуття їхньої тяжкої вини перед Україною. Сучасна етнічна група росіян в Україні великою мірою є спакоємницею організованих Москвою масових переселень росіян на місце вимерлих українців після голодоморів 1921-1923, 1932-1933 та 1946-1947 років, після кривавих сталінських репресій, а також після насильницьких депортацій українців, кримських татар, поляків, чехів, німців та представників інших національностей.

Слід згадати й згубні для України і національної демографії наслідки Другої світової війни, зокрема евакуацію в 1941 році з України тисяч промислових підприємств разом з усіма їхніми працівниками, більшість яких вже не мала змоги повернутися в Україну, а туди, на відбудовані після війни підприємства, прибувала людність з Росії. У результаті відсоток росіян в Україні вже у 1959 році збільшився удвічі – з 8.6 до 16.9 відс.

Цей процес тривав до самого відновлення державної незалежности України у 1991 році. Біда не лише в тому, що росіян в Україні ставало все більше, – біда, що вони звикли до безпідставної вищости щодо українців, до своєї нібито „провідної ролі" в совєтській імперії, і ця роля ще й сьогодні затуманює їхній людський і політичний зір.

Чи можна припустити, що ті 68 відс. росіян, котрі не хочуть бачити Україну самостійною, колись змінять своє наставлення? Все залежатиме від того, які люди керуватимуть Україною. Мудрі, відповідальні перед історією і перед Богом державні діячі здатні вивести Україну на такий рівень матеріяльного і культурного розвитку, що її незалежністю дорожитимуть не тільки українці, а всі без винятку громадяни країни.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич
Редактори: Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by
the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800
Fax (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com
Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: $65.00 на рік, $40.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – $55.00 на рік, $35.00 на півроку.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"	
Адміністрація / Оголошення	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040 **Fax** (973) 644-9510 **E-mail** adukr@optonline.net
Передплата	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040 **E-mail** subscription@svoboda-news.com

ІСТОРІЯ

Коли відроджувалася Україна

Роман Воронка

22 роки тому ми з великим ентузіязмом вітали відродження державности України. Ми летіли в Україну і через новостворені організації надавали матеріяльну і духовну допомогу. Я теж мав велике щастя перебувати у Києві в той час, коли воскресла Україна. Коли я прилетів до Києва 13 серпня 1991 року, то відчув політичну напругу, яка огорнула ціле місто. У центрі Києва, на площі біля Головного поштамту, кожного дня до пізнього вечора снували сотні людей. Збирались вони великими та малими групами, відбувались дискусії на політичні теми.

Я відчував, що більшість промовців стояла на позиціях політичної та економічної автономії України. Такі думки висловлювалися відкрито, і що більше, про це можна було прочитати у багатьох газетах. Ляйтмотивом була ідея економічної незалежности України, яку нещадно експлуатували.

У понеділок, 19 серпня, ранесенько, зателефонував до мене приятель Юрій Солоденко і повідомив, що у Москві стався переворот. Коли я запитав у нього, чи з ним усе гаразд, і куди він зараз збирається, він відповів, що стоятиме цілий день біля будинку Верховної Ради з синьо-жовтим прапором і буде переконувати усіх перехожих іґнорувати путч, який стався в Росії, а не в Україні. І так він зробив. У той час Верховна Рада України була у відпустці, тому присутність Ю. Солоденка біля будинку відразу привернула увагу закордонних кореспондентів. Вони широко передавали новину, що у Києві повний спокій, і посилалися на Ю. Солоденка біля будинку парламенту, який стверджував, що у суверенній Україні усе спокійно, що путч стався в Росії.

Після Ю. Солоденка телефонували до мене інші. Усі радили не виходити, а сидіти вдома. Але я заспокоїв усіх і негайно поїхав до будинку Руху.

Державний переворот у Москві було проведено дуже невдало, сказати б, неграмотно. Радіо, телебачення, телефонний зв'язок, електропостачання, поїзди, літаки, метро – усе функціонувало, ніби в країні нічого й не сталося. Коли я приїхав до штаб-квартири Руху, навколо будинку не було ні міліції, ні військовиків. Будинок гудів, немов переповнений вулик. З того, що я почув і побачив, стало зрозуміло, що керівництво Руху пропонувало скористатися з путчу для здобуття Україною незалежности. Майже відразу Рух виступив з заявою, в якій засуджував переворот. Вечірнє телевізійне звернення керівника путчистів Ґенадія Янаєва було просто жалюгідним. Руки в нього тремтіли і говорив він переляканим голосом. Я слухав його виступ в будинку Руху. Присутні супроводжували його слова жартами та усмішками. Все ж ніхто не міг заручитися, що путч провалиться.

Я брав участь в обговоренні питань про розповсюдження технічного обладнання, комп'ютерів, факсів по всьому Києву на випадок перемоги путчистів. Моя присутність як чужинця була дуже бажаною. Керівники Руху Віктор Бурлаков і Олександер Лавринович задля безпеки перенесли до мене на квартиру доволі велику суму рухівських фондів, і протягом наступних декількох днів навідувалися до мене і забирали гроші на потреби організації.

Насправді штаб-квартира боротьби за незалежність була не в бюрі Руху, а в будинку Спілки письменників України по вулиці Орджонікідзе (тепер – вулиця Банкова). Саме там розроблялися стратегії, готувалися відповідні звернення і декларації. Мене не просили, і я не брав участи у засіданнях активістів у Спілці письменників.

Лише парлямент мав право розглянути питання щодо незалежности України, а він мав перерву в роботі. Багатьох депутатів взагалі не було в Києві. Ходили чутки, що багато депутатів з партії комуністів були готові порвати з Росією та її неминучим загрозливим хаосом. Це підштовхнуло демократичні сили на те, щоб, попри великі труднощі, зібрати 150 підписів, тобто третину від загальної кількости депутатів, необхідних для скликання позачергової сесії, яка мала відбутися 24 серпня, в суботу.

Мій колега, історик Тарас Гунчак, з яким тоді впродовж кількох років я тісно співпрацював у Фонді допомоги дітям Чорнобиля і Фонді Руху, прилетів до Києва через кілька днів після путчу. Він оселився в гуртожитку Київського політехнічного інституту, на два поверхи нижче від мене. 24 серпня зранку ми вирушили разом до парляменту на вулиці Кірова. Там ми побачили, що тисячі людей з синьо-жовтими прапорами оточили будівлю. Здавалося, натовп не випустить з будинку своїх парляментаріїв, аж поки вони не виконають їхнього бажання. Павло Мовчан, депутат Верховної Ради і голова Товариства української мови, провів мене і Т. Гунчака до будівлі парляменту. Були в той знаменний день у будинку Верховної Ради інші представники діяспори, які мали впливових друзів. Пізніше я довідався, що мій ґантерський друг, архітектор Титус Геврик, перебував у той час на ґалерії другого поверху.

До відкриття сесії Верховної Ради ми з Т. Гунчаком перебували поза сесійною залею серед групи демократично налаштованих депутатів. Я пам'ятаю Ігоря Юхновського, Дмитра Павличка, Володимира Яворівського, Леся Танюка, П. Мовчана, Івана Драча, Івана Зайця, Ларису Скорик. Вони Т. Гунчака і мене добре знали і не турбувались нашою присутністю у їхньому колі. Коли оголосили про закриті збори депутатів-комуністів, Т. Гунчак запропонував, щоб ми розділилися. Я мав спостерігати за розвитком подій, залишаючись з групою депутатів-демократів, а він піти на засідання до комуністів.

Коли Т. Гунчак повернувся, на його обличчі сяяла широка усмішка. Він був присутній на засіданні, де перший секретар Центрального комітету Комуністичної партії України Станіслав Гуренко дав наказ своїм однопартійцям голосувати за прийняття незалежности, і не інакше. Він наполягав, що за незалежність треба голосува-

(Закінчення на стор. 12)

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Огляд листів: про Україну у віршах і прозі

День Незалежности України завжди надихає поетів на творення нових віршів про Україну, її людей, власні переживання. Це – провідна тема віршів **Василя Шляхтича** з Зеленої Гури в Польщі. До „Свободи" він надіслав вірші „Про наше вчора і сьогодні", „Майже як молитва", „Зараз", „Вітання з чужини", „Пестити правду", „На рідній ниві" та інші. Автор передає запитання земляків: „Як довго ще, питають нас, ми будемо терпіти? Чи той, на який ждемо, час, побачать наші діти?". І сам же відповідає: „Я впевнений, що зло покине землю й народ. Під небом синім станеш собою, Україно! Дай Боже, щоб це було вже нині!" .

Роман Нічік, 33-річний син поета-дисидента Івана Нічіка, має готову пораду, що треба зробити для оновлення України: „Покличемо тих, хто захистить країну, потрібні зараз Богуни й Сірки, щоб не віддати нашу Україну. Потрібні ті, хто в бій нас поведуть з червоно-чорним стягом до свободи, й до перемоги всіх нас приведуть, і виведуть нас врешті-решт з негоди!". Колишній киянин І. Нічік живе тепер в Тель-Авіві, Ізраїль, але і там плекає рідну мову: „Покохав я українську мову із дитинства палко й назавжди. Як почую я на ній розмову, наче вип'ю чистої води".

Лавреат Всеукраїнського поетичного конкурсу ім. Максима Рильського **Віра Носенко** з Канева осуджує тих, хто руйнує українське село. У вірші „Ділили землю край села" вона пише: „Вже через пару днів – гуділи трактори і вгору, метрів п'ять, росли паркани. А щоб ніхто не лазив з дітвори, то навкруги – врозкидь стоять капкани". Нові власники землі руйнують історичну пам'ять села: „А під парканом, на краю села, стоїть учитель, зовсім вже старенький, гарячі сльози журно витира – сплюндровано могилу його неньки. Колись матусю поховали край села, в роки страшні й лихі – голодоморні. Його маленьким хлопчиком взяла чужа сім'я… Ця пам'ять – вікопомна!". В. Носенко надіслала також вірші „Сонце України", „Чия Україна?", „Живе слово, жива мова", „Виспівую тебе я, рідна мово" та інші.

Саша Мойсеєнко з Харкова оспівує рідну маму, батькову оселю. „У моєї мами очі волошкові, очі пролiскові, ніби неба синь… Їх не позабути вже мені ніколи, бо ті ж самі очі має і мій син", – пише вона.

Леся Прокіпчук з Сієтлу, Вашінґтон, прислала вірші свого чоловіка Василя Прокіпчука „Вже сонечко сходить", „Без надії не родять жита", „Ранок, роси, дзвенять коси" та інші. Поет-початківець з надією дивиться у майбутнє: „Безнадія – важкий то є гріх, що поклав не одного в могилу. Хто з надією йшов, той усе переміг і в життєвій борні не загинув".

Про Україну пишуть до „Свободи" не тільки у римі, а й у прозі. **Анатолій Сазанський** з Миргороду, Полтавська область, у дописі „Шляхетна акція сьогодення" повідомляє, що до бібліотеки ім. Галини Король надіслали книжки з США Олексій Коновал, Галина Грушецька, Оля Матула, з Канади – Ярослав Розумний, Роман Колісник, з Польщі – Ярослав Присташ. „Надіслана література цінна й рідкісна на обширах пострадянської України", – пише А. Сазанський.

Заслужений працівник культури України, голова асоціяції „Українці Казахстану" **Михайло Парипса** з Павлодару, Казахстан, мав обстеження і складне лікування хвороби серця в Науково-дослідному інституті ім. Миколи Амосова у Києві. Він дякує за допомогу і цій справі Іванові Буртикові, Аскольдові Лозинському, Ларисі Кий з США, а також першому заступникові міністра закордонних справ України Русланові Демченкові, генералові-майорові Леонідові Голопатюкові, головному редакторові часопису „Українські новини" Тарасові Чернезі у Казахстані, київським лікарям за повернення до подальшого життя.

Складній проблемі українсько-польських взаємин присвятила статтю **Віра Гнатюк** з Гемтремку, Мишиґен. До роздумів про це заохотила авторку книга Миколи Савицького „Дії конфліктів польсько-українських", видана польською мовою 1992 року у Варшаві.

Василь Пелещук з Бріджпорту, Конектикат, у листі „Ще про мову" осуджує українофобів в Україні, які переслідують і нищать державну мову. „А народ далі мовчить", – нарікає автор листа.

Юрій Кравчук з Вільмінґтону, Делавер, у листі „Планктон – рятунок світові" пропонує для вирішення продовольчої проблеми прищеплювати помідори на картоплинні, а також споживати океанский планктон як невичерпне джерело харчів.

На жаль, деякі читачі надіслали рукописні листи, а редакційні комп'ютери ще не читають тексти, написані ручкою. Просимо наших шановних передплатників надсилати дописи, складені на комп'ютері або, в крайньому разі, на друкарській машинці, з якою комп'ютер ще якось справляється.

Чому Дмитро Табачник ненавидить Марію Матіос?

Ця ненависть стосується до Марії Матіос подвійно: як галичанки (буковинки) і як персонально письменниці. Свою нелюбов до галичан Дмитро Табачник не тільки не приховує, а навпаки – афішує при кожній нагоді, розпалюючи в Україні – з мовчазної згоди ґаранта Конституції – національну ворожнечу.

Усе, що діється в Україні, потребує ґрунтовної безсторонньої аналізи: чому те чи те явище має місце у XXI ст. в молодій державі, яка щойно скинула з себе ярмо колоніялізму? Потребують аналізи і прояви ненависти, і то ненависти пітекантропів, ненависти вішателів Володимира Івасюка, серед громадян України, в тому числі й серед вищих ешелонів влади молодої держави.

Згадаймо історію. 1991 року розпався СРСР. Усамостійнились колишні колонії, в тому числі й наша Україна. Як це сприймали тодішні комуністи?

Не було однорідного ставлення до цієї події, яку весь світ вітав. Ті, що стали комуністами задля хлібної карточки, не дуже потерпали від краху комуністичного раю. Для комуністів же ідейних – це був шок. Не минув цей шок і Д. Табачника. Не по літах правовірному членові партії аж не вірилося, що стався такий акт історичної справедливости. Першим ділом він розчарувався у керівних партійних кадрах. „Щоб так ганебно розвалити дітище Маркса-Енгельса-Леніна-Сталіна!?". І Д. Табачник вийшов з партії, маючи на думці піти "іним путьом".

Д. Табачник не став до лав відвертих борців проти молодої держави, а став шукати леґальних шляхів захоплення влади. Партія Реґіонів – це й було те, що треба. Партія не виступала проти самостійности України, проти демократії, проти громадянського суспільства, проти відродження української нації, ховаючи ці ідеї у глибині душі й маскуючи їх у зовні пристойній програмі. Не заперечувано Голодомору, не відкидано НАТО, не шельмовано українського патріотизму, одним словом, засвоєно тактику хамелеона. Цей „путь" не був яловим. Партія Реґіонів перебрала владу.

І тоді Д. Табачник, як і вся партія, скинув маску. Тепер можна відітхнути від років хамелеонства. Тепер можна заперечувати штучність Голодомору, тобто визнавати факт голоду, який 60 років до незалежности заперечувано. Тепер можна відкинути НАТО, відкинути правду історії, правду про УПА, правду про дикі, нелюдські репресії, терор.

І тут на фронті двобою правди й неправди стався збій.

Свобода слова отверзла уста німим пророкам України. З'явилися десятки, коли не сотні, публікацій, десятки тисяч статей у пресі, на радіо, на телебаченні. Людям відкрились очі. Те, що ховано, стало явним. Твори таких письменників, як Марія Маріос, досягли стотисячних тиражів. Мало того, вони відомі і поза Україною. Правда про УПА дошкуляла твердим „ленінцям" найбільше.

У глибині душі вони, в тому числі й Табачник, а також Москва, розуміли, що боротьба УПА була одним з чинників розвалу СРСР. Але Москва не могла цього ні визнати, ні спокійно сприйняти. І вона уповноважила усіх своїх симпатиків у світі, включно з Україною, дискредитувати український Рух Опору.

І Д. Табачник закотив рукава: розробив плян дискредитації нашого Руху Опору. Першим ділом він дискредитує всіх галичан, щоб очорнити й УПА. По-друге, він персонально засвідчує свою зневагу до письменників, які пишуть правду про події, табуйовані або подавані у кривому дзеркалі в СРСР, а також у Путінській Росії.

Д. Табачник засвідчує свою зоологічну відданість Москві та її нинішньому „нашистському" курсові.

Чи справді він любить Москву й московитів?

Важко повірити. Якщо він ненавидить українців, то як він може любити росіян? Росіяни – це на 90 відс. обмосковщені новгородці, потомки західніх українців – як доводить російський мовознавець Володимир Даль і безсторонні мовознавчі дослідження сучасників.

Д. Табачник любить росіян, бо ті мають атомну зброю. Він схиляється перед силою, як він схилявся перед українською демократією, коли та мала силу. Він схилявся перед нею, щоб знищити її. Так само він схиляється перед Москвою, щоб свого часу, хай не конче зараз, а в майбутньому помогти своїм московським однодумцям перебрати владу. Тоді події в Росії розвиватимуться за „українським" сценарієм.

Найближчі десятиліття покажуть, наскільки це реально.

Святослав Караванський,
Дентон, Мериленд

Чому ми не передплачуємо „Свободу"?

Недавно я був на зборах нашого відділу Українського Народного Союзу і запитав у голови відділу, скільки членів передплачують „Свободу", а він каже, що дуже мало, можна на пальцях однієї руки полічити. Я знаю, що у відділі близько 200 членів, то, на мою думку, мало бути хоча б 20 передплатників. Передплата тепер дуже низька. З прикристю дивуюся, що ми маємо так обмежено рідну пресу, хоча розумієно, що тепер усе дороге і видавництву нелегко дати собі раду.

До однієї української родини надходить з Ню-Йорку газета „Польський дзєннік", за яку вони платять близько 170 дол. на рік. Я запитав, чому вони передплачують саме цю газету. Вони відповіли, що тривалий час жили у Польщі, тому цю газету їм легше читати.

Інший випадок. Теж мої сусіди отримують російську газету. Лагідно запитую, чому вони читають саме це видання, і чую у відповідь, що в російській газеті більше новин. А скільки ж новин їм треба? Адже ми маємо з різних джерел багато новин з усього світу!

От і пригадався мені письменник Павло Загребельний, який писав: „Якщо ми хочемо, щоб нас шанували інші, то повинні навчитися поважати самі себе".

Василь Пелещук,
Бріджпорт, Конектикат

Українські громади відзначили День Незалежности України

ЮНІОН, Ню-Джерзі

Левко Хмельковський

Урочисті збори з нагоди Дня Незалежности України відбулися 25 серпня в міській раді. Імпрезу з ініціятиви Українського Конґресового Комітету Америки підготував громадський комітет, який очолив Тома Пиз. За кілька днів до свята синьо-жовті прапори з'явилися на головних вулицях міста, а великий транспарант повідомляв про наступне свято.

На свято прийшли заступник посадника міста Мануель Фіджуейредо і радний Ентоні Тереза. Були внесені прапори, виконаний гимн США. Збори відкрив молитвою о. Тарас Свірчук з Української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку. Провадив урочистість Михайло Шпигульський. Представники міста вручили вітальну проклямацію, текст якої зачитав Т. Пиз.

До слова був запрошений американський журналіст Браян Спадора, доповідь якого була розповіддю про особисте відкриття України. Незнана раніше держава, її історія та культура так вразили молодого американця, що він вирішив написати книжку про Україну.

Після завершальної молитви усі вийшли на площу перед міською радою, де заспівали гимн України, а Т. Пиз підняв на щоглі синьо-жовтий прапор. На згадку про зустріч усі зфотографувалися.



Святковий транспарант на головній вулиці міста Юніон. (Фото: Рома Лісович)

Потім усі поїхали до сусіднього Ірвінґтону, де у Народному домі відбувся святковий обід, котрий приготували Тереса Шпигульська, Ганя Малиняк, Марія Пиз, а залю прикрасила Марія Симчик. Т. Пиз прочитав Акт проголошення незалежности України. Співав і грав Мирон Грицик з популярного гурту „Удеч".

Серед гостей була Марія Машера, котра колись організувала і очолила англомовний 32-ий відділ Союзу Українок Америки. Сам цей відділ започаткував святкування у Юніоні. Союзянки до розпаду СРСР виїздили з демонстраціями протесту до Вашінґтону, бюра ООН в Ню-Йорку, проводили різні тематичні виставки про Україну.

Свято спонзорували Українська Американська Федеральна Кредитова Спілка „Самопоміч", похоронне заведення „Литвин і Литвин", компанії „A. E. Smal and Company", „T. P. Electric Service", "Olympic Community Meat Market".



Учасники свята біля міської ради Юніону, Ню-Джерзі. (Фото: Левко Хмельковський)

ЧИКАҐО

Віра Боднарук

Традиційні „Українські дні" відбулися 24-25 серпня в місцевому парку з нагоди 22-ої річниці Незалежности України. На велелюдний фестиваль, організований Українським Конґресовим Комітетом Америки (відділ Ілиною) прийшли тисячі людей, щоб зустрітися з друзями, послухати співаків, побачити танцюристів, оглянути столи з різним крамом та придбати записи українських пісень.

Товариство української мови (ТУМ) мало нагоду вже не перший раз взяти участь у фестивалі, представляючи публікації „Просвіти" з Києва, Харкова, Донецька, Запоріжжя, Дніпропетровська, Чернігова, Хмельницького, Рівного, Луцька, Тернополя, Ужгороду та Івано-Франківська. Цим осередкам ТУМ допомагає фінансово. Найновішу книжку про співпрацю обласних „Просвіт" з товариством „Мости в Україну", видано цього року в Донецьку, теж можна було придбати на фестивалі.

Організаторів свята очолив д-р Олесь Стрільчук.



На фестивалі зустрілися (зліва): Богдан Боднарук, д-р Юліян Куляс – президент Фундації „Спадщина", Віра Боднарук, Роман Завадович – голова Пласту в Чикаґо.

ЛІГАЙТОН, Пенсильванія

Фестиваль з приводу 22-ої річниці Незалежности України відбувся 17-18 серпня на оселі Організації державного відродження України (ОДВУ) ім. Олега Ольжича. Під час відкриття звучала українська народна музика в супроводі милозвучного співу, що нагадувало всім учасникам рідну Україну.

Ведучі Павлина Головяк і Андрій Добрянський взірцево провели цілий перебіг програми, у якій взяла участь група українських американських ветеранів (пост 42 ім. Джека Пеленса з Бетлегему, Пенсильванія). Квартет „Казка" заспівав гимни України і США, а також молитву „Отче наш". Вітання виголосив голова ОДВУ Олександер Процюк.

В дальшому ході програми ансамбль „Казка" виконав танець „Привіт" і продовжував розважати публіку піснями з центральної України, Підкарпаття та Лемківщини. Брати Добрянські збагатили репертуар фестивалю народними і козацькими піснями. Вперше на оселі виступив ансамбль „Бабаросин" з Ню-Йорку, який виконав ряд народних танців.

Відома скрипалька Інеса Тимочко-Декайло чародійним виконанням збагатила всіх присутніх. Програму закінчив гопаком ансамбль „Казка". А у 8-ій год. вечора вся людність продовжувала розваги до музики Володимира Сизоненка.

18 серпня в каплиці оселі Літургію відслужив о. Євген Монюк, парох церкви св. Володимира в Палмертоні. Відтак настало відкриття недільної програми. Впродовж фестивалю відбувалася виставка „Казки" Андрія та Люби Чорнодольських та Василя Авраменка з Музею Тараса Шевченка у Вініпеґу, Манітоба.

ОДВУ



На оселі ім. Олега Ольжича танцює ансамбль „Бабаросин" з Ню-Йорку. (Фото: Христина Сизоненко)

ЛІНДЕНГУРСТ, Ню-Йорк

Святослав Подольський

З нагоди 22-ої річниці відновлення незалежности України Українська католицька церква Пресвятої Родини (настоятель о. Ольвіян-Микола Попович) в Ліндендгурсті (225 N. Fourth St.), Ню-Йорк, провела 25 серпня український фестиваль. Свято підготував громадський комітет, який очолили Богдан Шафранський і Том Ларая.

На гостей чекали українська музика у виконанні гурту „Галичани", який утворив Ню-Йорку композитор і поет Віктор Сидір, концерт юних аматорів співу, частування стравами української кухні, які приготували жінки з сестрицтва.

Тепло вітали присутні 12-річну солістку Андрею Попович, яка вже записала свій перший компакт-диск. На святі співали також її брат Андрій Попович, Юлія Попович, Христя Шафранська, Софійка Найда.



Діти співають на святі в Ліндендгурсті.

ГАНТЕР, Ню-Йорк

Богданна Титла

24 серпня о. Степан Попко відслужив Літургію з нагоди 22-ої річниці відновлення незалежности України, а 25 серпня вся гантерська громада зійшлася в Гражді, щоб відсвяткувати це українське національне свято.

Свято розпочалося з молитви за Україну і весь український народ, яку перевів о. С. Попко. Степан Коростіль заспівав пісню „Слово рідне". Про теперішню ситуацію в Україні і бурхливі дні серпня 1991 року зворушливо розповів проф. Роман Воронка, який був свідком тих історичних подій у Києві.

Присутні переглянули фраґмент відеозапису концерту-святкування першої річниці Незалежности України в Палаці „Україна" в Києві у 1992 році.



Співає о. Степан Попко.

Вперше на гантерській сцені прозвучала пісня „Україна сьогодні" на слова Івана Лашка при акомпаніяменті ґітари у виконанні о. С. Попка. Під звуки ґітари о. С. Попка присутні ще заспівали „Червону руту" Володимира Івасюка та закінчили програму спільним співом гимну „Ще не вмерла Україна".

РЕНТОН, Вашінґтон

Володимир Мигович

Українці штату з'їхались до міста щорічних зустрічей Рентонту, поблизу Сієтлу, де 24 серпня в „Carco Theatre" відзначили День Незалежности України. Це фактично єдиний день у році, коли розселені далеко один від одного українці різного віку і релігійних конфесій, а також представники інших національностей, прихильних до українства, збираються разом, щоб завести знайомства, поспілкуватись, зануритись в українську атмосферу, зрештою, просто відпочити.

Присутнім додавали настрою танцювальний ансамбль „Барвінок" та хор „Світанок". Захоплено вітали присутні учасників дитячої мистецької самодіяльности.

Організатори свята з Асоціяції українців штату значну частину програми присвятили 100-річчю з дня смерти Лесі Українки. За допомогою прозірок вони висвітлили життєвий і творчий щлях поетеси. Потім біографічні світлини змінили романтичні лісові пейзажі Полісся, на тлі яких Оксана Білобран і Назар Стецюк показали уривок з драми-феєрії Лесі Українки „Лісова пісня".

Окрасою свята стали національні строї, які того дня були повсюдно. Відбувся конкурс вишиванок, виготовлених власноруч. Кожен представлений на конкурс стрій оцінювала громада, причому у дещо незвичний спосіб – не кількістю голосів, а сумою грошових дарів. Всі гроші від цієї веселої розваги пішли у фонд культурних заходів. Переможцями конкурсу визнано О. Білобран і Антона Шадирю.



Учасники дитячого ансамблю „Сонечко" виконують сценічну композицію „Червона калина". (Фото: Володимир Мигович)

БРУКСВІЛ, Фльорида

Оля Мовчан-Новак

Громада Української католицької церкви св. Андрія (парох о. Михайло Куц) 25 серпня святкувала 22-гу річницю української незалежности – промовили спеціяльну молитву. Люди у вишиванках стали до спільного фотографування.

Парафія налічує близько 50 родин, три чверті яких живуть в Спрінґ-Гілі, а решта – в Кристал-Рівері, Нюпорт-Річі, Валріко, Гадсоні і Порт-Річі. Деякі родини прилітають з Канади і північних штатів США на Фльориду.



Парафіяни Української католицької церкви св. Андрія в Бруксвілі, Фльорида. (Фото: Роман Синичак)

СОМЕРСЕТ, Ню-Джерзі

Левко Хмельковський

24 серпня мешканці „Українського села" вийшли на сільську площу, де біля двох високих щогл квітнуть барвисті чорнобривці. Під загальний спів „Ще не вмерла Україна" Дмитро Пенцак і Аркадій Гончарів підняли на щогли прапори США і України.

На сільському святі зібралися представники усіх реґіонів України – Марія Ведмідь з Дрогобича, Олександра Біла – з Полтави, Йосип Винарчук – з Старого Самбора, Дарія Миськів – з Полтавщини, Лариса і Дмитро Пенцаки – зі Львова, Ніна Наливайко і Оксана Лобачевська – з Волині, Валентина Шепель – з Києва, Ірина та Еліза Безбах – з Черкас, Валентина Сизоненко – з Запоріжжя... А разом – дружна українська родина.



Піднесення прапора України в „Українському селі".

ОДЕСА

Сергій Горицвіт

День державного прапора України Одеса ознаменувала підняттям велетенського синьо-жовтого полотнища над своїми леґендарними Потьомкінськими сходами. Цього разу з нагоди 22-річчя Незалежності й прапор зшили 22-метрової довжини. Коли прапороносці досягли вершини сходів, залунав Державний гимн.

Цим урочистим заходом розпочався у місті традиційний вишиванковий фестиваль, ініційований п’ять років тому патріотичними організаціями. Вперше за роки незалежности відбулося підняття державного прапора біля міської ради.

На всі святкові дні Приморський бульвар було перетворено на барвистий і гомінкий ярмарок. Гостей свята розважав бандурист Павло Ровенко, на естраді розпочалися виступи найкращих фолкльорних колективів та дитячих ансамблів.

На святкуванні дня Незалежности України 24 серпня активісти громадської організації „Молодь демократичного альянсу“ утворили традиційний вишиванковий ланцюг. 737 одеситів у вишиванках, взявшись за руки, утворили ланцюг на Потьомкінських сходах. У конкурсі на найкращу вишиванку пере-



Віче в Одесі. (Фото: Сергій Горицвіт)



22-метровий прапор над Потьомкінськими сходами в Одесі. (Фото: Сергій Горицвіт)

можницею було визнано Дарину Коваль.

Міська рада через окружний адміністративний суд заборонила місцевим осередкам Всеукраїнського об’єднання „Свобода“ та партії „Батьківщина“ проводити свої заходи на честь Дня Незалежности. Але активісти 24 серпня прийшли до пам’ятника Тарасові Шевченкові і поклали квіти до його підніжжя.

Близько години тривало віче, а потім усі вишикувалися, щоб під розгорнутими партійними знаменами пройти по центру Одеси. Урочиста хода пройшла безперешкодно.

На вулиці Пастера відбулося покладання квітів до меморіяльної дошки Іванові та Юрієві Липам. Завершилася святкова хода вічем біля Одеського національного університету ім. Іллі Мечникова й співом державного гимну України.

СІДНЕЙ, Австралія

Марічка Галабурда-Чигрин

На честь 22-ої річниці Незалежности України 24 серпня в Українській братській школі ім. св. Андрія Української Греко-Католицької Церкви відбувся „Синьо-жовтий день“. Учні вдяглися в синьо-жовтий одяг або мали якусь символіку, яка нагадувала Україну, співали пісні і деклямували вірші на тему України.

Батьківський комітет частував дітей і присутніх борщем і варениками. Були висвітлені знімки, які учні зробили під час недавньої поїздки в Україну. Директорка школи Одарка Брецко розпитувала, де зроблені світлини, а діти відповідали. Зібрали пожертви для братньої школи ім. Івана Франка в Дрогобичі.

25 серпня була чудова весняна погода, хоч в Австралії ще зима. Вранці в українських церквах були Богослужби з молитвами за Україну.

В Домі молоді зібралися люди в піднесеному настрої. Під звуки „Козацького маршу“ сумівці й пластуни Володимир Шендер, Петро Кобрин, Натан Михно, Андрій Матіюк, Андрій Рибак та Анастасія Суховерська внесли прапори Австралії, України, Дивізії „Галичина“, УПА, СУМ і Пласту.

У залі були присутні виконуючий обов’язки Посла України Станіслав Сташевський, консул Олександер Фоменко, а також Валерія Тептюк і Лариса Чуприна – працівниці посольства. С. Сташевський прочитав святкове привітання Міністра закордонних справ України Леоніда Кожари й подарував картину з краєвидом Києва та прапор України для Дому молоді.

Концерт вели Маркіян Стефанишин та Андрійко Лило. Програму розпочав жіночий ансамбль „Суцвіття“ під дириґуванням Олі Якубовської, акомпаніятор Ігор Клайберт. Діти братської школи під проводом Тереси Бутилевич виступили з в’язанкою віршів і пісень.

Восьмилітня Поліна Білинська-Мицак заспівала пісню „Україночка“. Виступила танцювальна група „Весельчата“ (керівники Орися Сивак-Спінер й Ярослав Сивак). Вірш Тараса Шевченка „Садок вишневий“ деклямував Крістіян Борис, учень української Центральної школи ім. Княгині Ольги.

Христина Бейлі з дочкою Танею й внучкою Софією Вітборн заспівали народну пісню „Чом, чом земле моя“. Виступили також солістка Марта Менцінська, молодша групи танцюристів „Заграва“, декляматорка Анна Довірак, бандуристка й співачка Лариса Ковальчук, танцювальні ансамблі „Заграва“ і „Веселка“ під керівництвом Марійки Шушняк, Каріни Островської та Ярослава Сивака, ансамбль народних інструментів під керівництвом Мар’яни Сивак.

Марко Шумський, який тимчасово виконує обов’язки голови об’єднання, подякував Володимирові Войтовичеві, Роксолані Мішалов, Юстинові Сеньковi, Юліянові Ґродзіцькому, Дарці Сенько за допомогу у проведенні свята.

Були роздані нагороди переможцям конкурсу ім. Петра Яцика з Братської школи і суботньої школи у Стратфілді.

Завершилося свято висвітленням фільму Олеся Янчука „Українське Різдво у Ватикані“.



Виступ наймолодших учасників концерту в Сіднеї.



Внесення прапорів на святі в Сіднеї.

ВАШІНҐТОН

23 серпня в Посольстві України відбулася урочиста церемонія з нагоди Дня Державного прапора України.

Тимчасовий повірений у справах України в США Ярослав Брисюк нагадав присутнім про багатовікову історію українського державотворення та державну символіку незалежної України, наголосивши на глибокій повазі до державних символів, яку відчуває кожен громадянин.

Під звуки Державного гимну Державний прапор було піднято над будинком Посольства.

В урочистій церемонії взяли участь власні кореспонденти телеканалу „Інтер" та аґентства „Укрінформ", акредитовані в США.

24 серпня з нагоди 22-ої річниці Незалежности України відбулося покладання квітів до пам'ятника Тараса Шевченка, в якому взяли участь дипломати разом з представниками місцевої української громади.

Після спільної молитви за Україну Я. Брисюк звернувся до присутніх з вітальним словом, у якому висловив вдячність українській громаді Америки за значний внесок у відновлення державности України та її подальше становлення, а також зачитав привітання світовому українству Міністра закордонних справ України Леоніда Кожари.

Президент Українсько-американської асоціяції професіоналів „Вашінґтонська група" Андрій Бігун у своїй промові підкреслив, що українці Америки бачать майбутнє України у співтоваристві демократичних, заможних европейських держав і виступають на підтримку евроінтеґраційних прагнень України.

У виконанні хору „Співжиття" прозвучали українські народні пісні та твори сучасних українських композиторів.

Посольство України в США



Учасники покладання квітів до пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашінґтоні.

ЧЕРКАСИ

Олександер Костирко

У святковий день черкасці йшли на Долину троянд, де відбулися масові гуляння, виступи учасників художньої самодіяльности. Біля театру зібралась молодь, яка утворила тризуб та слово „Україна".

До Черкас прибув історичний козацький човен-чайка „Спас", на якому дітей навчали козацького братерства, розповідали про традиції мужніх предків, влаштовували прогулянки дніпровськими просторами. На човні співали козацьких пісень.

Впродовж тижня – 24-31 серпня – козаки-мистці з залоги чайки „Спас" проводили різноманітні майстер-кляси для дітей, позбавлених батьківського піклування та хворих.

Цього разу на козацькій чайці були діти літньої школи розвитку „Велика гра". З ними працював отаман залоги Роман Рось. Усе це стало можливим за підтримки благодійного фонду киянина Костянтина Кондакова, який народився 1982 року в Мелітополі, став відомим біржевим експертом, фінансовим аналітиком, автором ряду публікацій з біржевої торгівлі.

Чайку збудували вісім років тому. Відтоді на ній влаштовують екскурсії, туристичні походи Дніпром та у відкрите море. У Черкасах чайка „Спас" перебуватиме до кінця вересня.



Чайка виходить на простори Дніпра. (Фото: Олександер Костирко)

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

ПРОЄКТ „РІЗДВЯНІ КАРТКИ"

КОНКУРС ДЛЯ ДІТЕЙ

Щойно кінець серпня, і вже плянуємо проєкт „Різдвяні картки". Можливо Ви думаєте, що то завчасно, але цього року УНСоюз приготовляється з новою ідеєю, щодо проєкту – „Різдвяні картки". УНСоюз ласкаво заохочує і дає можливість дітям взяти участь у цьому проєкті та висилати свої малюнки на тему „Українське Різдво" для репродукції. Просимо перечитати всі вказівки.

УНСоюз запрошує учасників: група 1 – діти у віці 6-12 років, група 2 – діти у віці 13-18 років, брати участь в проєкті різдвяних карток УНСоюзу. Для репродукції приймаємо ориґінальні твори, вибрані до видруку комітетом судів. Тематика творів повинна зображувати ідею українського Різдва. Вибрані твори будуть включені в різдвяним проєкті УНСоюзу. Щороку понад 150,000 карток вислано до громади. Весь дохід з продажі різдвяних карток призначений на розвиток Союзівки, додатково декотрі датки призначені на „Свободу", „Український Тижневик", та Український Народний Фонд при УНСоюзі. Вибрані картки будуть розміщені також в газетах УНСоюзу – „Свобода" та „Український Тижневик".

Просимо перечитати всі вказівки та правила:

1. Вибрані твори відображуватимуть українське Різдво.
2. На зворотній стороні картки слід подати ім'я, адреса та техніка молодих мистців.
3. Один ориґінал від мистця буде прийнятий на конкурс. Розмір твору не більший як 8.5 X 11. Твори будуть зменшені на картках.
4. Кожний твір мусить бути відповідно підписаний – Ім'я, повна адреса, телефон, електронна адреса, друковані на зворотній стороні твору, та виповнена анкета конкурсу.
5. Приймаємо твори різних жанрів, оливні, акварелі, кредки, кольорові олівці на білому папері. Яскраві кольори найліпше друкуються.
6. Твори не будуть повернені мистцям, вони залишаться власністю УНСоюзу.
7. УНС має право репродукувати картки без жодного гонорару, а мистець відмовляється від авторських прав.
8. Переможці конкурсу будуть повідомлені не пізніше, як 28 жовтня 2013 року.
9. Приймаємо твори до 15 жовтня 2013 року. Спізнені експонати не будуть прийняті. Просимо надіслати твори до Оксани Тритяк на адресу: Ukrainian National Association, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054, attn. O. Trytjak; електронна адреса: oksana.trytjak@verizon.net, тел. 973-292-9800 дод. 3071. www.UkrainianNationalAssociation.org/ChildrensChristmasCardContest.html
10. Рішення суддів буде остаточним.
11. Весь дохід призначений на освітні, культурні та молодіжні програми на Союзівці.
12. Датки можна відраховувати від податку, як призначено законом.

PLEASE PRINT

Name:____

Address:____

____

Tel:______________________ **E-mail:**______________________

Date of birth__________**Name of school**____________________

Коли відроджувалася...

(Закінчення зі стор. 6)

ти хоча б заради самозбереження. Він сказав: „Якщо Україна не буде незалежною, Єльцин нас з’їсть“.

Ця новина піднесла дух серед представників демократичного бльоку, хоча дехто висловлював занепокоєння щодо кворуму, побоюючись, що деякі з комуністів, щоб не голосувати, можуть втекти з будинку ще до початку голосування. Цього не сталося. Пізніше я дізнався, що хлопці з Руху заблькували усі виходи і таким чином не дозволили кільком комуністам втекти.

Упродовж засідання цієї історичної сесії Верховної Ради я сидів на правому бальконі другого поверху, зарезервованого для закордонних поважних осіб. Але я був присутній не як поважна особа, а як перекладач одного пана з Великої Британії. Я усвідомлював, що представляю сотні тих, хто спричинилися до мого патріотизму, до того, що я почувався українцем. Я взяв аркуш паперу і почав складати список тих людей, від чийого імені був на бальконі. Порядок імен у списку був несуттєвим, але Євген Маланюк, Іван Багряний, автори історичних романів Андрій Чайковський і Адріян Кащенко входили до того списку, як і багато членів моєї родини, друзі з Пласту, мої вчителі та багато моїх друзів. Коли оголосили результати голосування, мої очі не бачили світу. Я плакав.

Я не пригадую промову Олеся Гончара чи виступ матері шістьох дітей. Хоча один момент запам’ятався особливо: внесення до сесійної залі велетенського прапора України. За вікном тріюмфував натовп з десятків тисяч людей. Так, я там був, і багато з вас, серцем теж були там зі мною!

Щоб заохотити комуністів голосувати за незалежність, І. Юхновський вніс пропозицію про проведення всеукраїнського референдуму. Багато представників демократичних сил спочатку боялися, що навіть якщо більшість громадян у референдумі проголосує за незалежність, та більшість буде відносно невелика, недостатня для забезпечення стабільности у державі. Не можна було не брати до уваги той факт, що певні області могли проголосувати проти незалежности. Усі усвідомлювали важливість і необхідність колосальної роботи задля того, щоб пересічний громадянин проголосував за державний суверенітет.

Увесь вільний час від університетських занять я працював у будинку Руху, у вихідні дні їздив у села Херсонської области, де аґітував селян голосувати за незалежність. Були дні, коли я після університетських занять стояв при входах до метро і роздавав летючки, на яких було написано російською мовою „Лише раби не прагнуть незалежности!“.

1 грудня 1991 року радощам не було меж. Ми перемогли! Результати перевершили усі сподівання. Найбільше я тішився з того, що жодна область, навіть Крим, не проголосували проти незалежності.

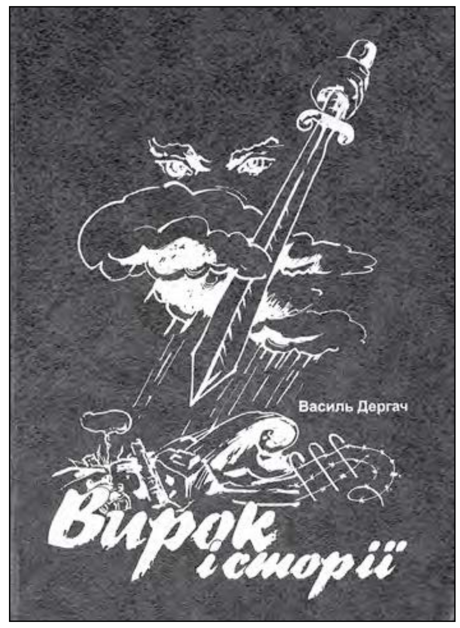
Сьогодні я розмірковую над тим, якою щедрою була доля, що уможливила мені перебувати в Україні, коли вона відроджувалася.

НОВІ ВИДАННЯ

Кіносценарій про трагічні роки

Валерій Бурій

Василь Дергач. „Вирок історії“. Кіносценарій. Черкаси: Видавництво Юлії Чабаненко, 2013, 456 стор.



ВАТУТІНЕ, Черкаська область. – Член Національної спілки письменників України, автор багатьох книг прози, поезії і драматургії, лавреат літературних нагород Українського Вільного Університету за двотомник поезій „Святе і грішне“ (2005 рік) і за п’ятитомний роман-сагу „Тепло і холод“ (2006 рік), лавреат премії ім. Михайла Чабанівського (2008 рік) і дипломант Всеукраїнського конкурсу ім. Валеріяна Підмогильного (2002 рік) за низку драматичних і прозових творів національної патріотичної тематики Василь Дергач видав нову книгу прози „Вирок історії“. Автор присвятив книгу пам’яті свого батька Олексія Дергачова.

Це не просто прозовий твір – це кіносценарій, створений на тему роману-трилогії цього ж автора („Кара історії“. Черкаси: 2010, 602 стор.).

Як у трьох книгах роману, так і в семи серіях кіносценарію письменник детально описує трагічні події 1937-1938 років, розстріли невинних громадян без суду і слідства. Над людьми при такому державному терорі постійно висів страх, яким, як зброєю, користувалися Йосиф Сталін і його поплічники. Розповзалась чума доносительства: щоб за чиймось доносом не опинився у в’язниці – донеси швидше сам.

Є в книзі багато фактів і з недалекої радянської історії. Зі щемом у серці я читав сторінки, де описано наші з автором митарства – спроби у роки радянського тоталітаризму та застою дізнатися правду про батька письменника та моїх обох дідів, розстріляних у 1938 році. Згодом їх реабілітували, зухвало брешучи, що вони померли природньою смертю від „хвороб“.

Вражають зображені в сценарії жіночі образи. Яскраво висвітлено подвижницьку діяльність і моральний стан праведниці Шури Шарко. Вона, працюючи в районному комітеті Комуністичної партії, на власні очі побачила і впевнилась, як керівники-комуністи фальсифікують інформацію про поточні події, покривають злочини начальства і брехливо розхвалюють успіхи радянської влади. Подібні способи керівництва приводили до розвалу у виробництві, а на шахті саме через брехливу інформацію сталась катастрофа – загинуло 12 робітників. Шура відмовила працювати в такому керівному комуністичному органі і сміливо кинула на стіл першому секретареві комітету партії свій партійний квиток. Такий її протест підтримали інші рядові члени партії і теж почали здавати свої партійні квитки.

В сценарії є й інші жінки-активістки. Це Ніна Добродух, яка після розстрілу чоловіка Олексія позбавлена будь-яких засобів для існування, все ж виростила своїх чотирьох дітей і навчила їх любити рідну Україну. Це дружини теж знищених шахтарів Уляна та Ольга, які пішли в лави протестуючих проти кремлівської влади. Домочка Глинар допомагає голодуючим арештантам, а Таїса Лавренюк разом з братом Юрієм, слідчим нового типу, виводить „на чисту воду“ колишніх енкаведистів, які розстрілювали невинних людей міста Макіївки.

Приваблює в кіносценарії відчайдушність, з якою прості українці в наші дні відстоюють свою національну гідність, право на достойне життя, гнівно таврують події далекого і недалекого минулого, що поставили нині Україну на межу духовної катастрофи. У центрі твору – трагічна доля Олексія Добродуха, рахівника колгоспу, знищеного радянською репресивною системою.

Тема для автора глибоко особиста: його батько теж був розстріляний у лиховісні 1930-ті роки. Яскраво, з цілковитою достовірністю, відтворює письменник зростання руху опору, появу „самвидаву“ дисидентів. Важко ми засвоюємо лекції пережитого, їх не знає сучасна молодь. Ось чому на часі сценарій „Вирок історії“.

Книги В. Дергача варто прочитати, у першу чергу, прихильникам комуністичної ідеї, учителям історії, філологам, краєзнавцям, учням старших кляс, студентам. Усе, зображене в сценарії, взяте автором з життя.

Зацікавлені у придбанні книги можуть звернутися до автора на адресу: Василь Дергач, вул. Калініна, 17, кв. 2, Ватутіне, Черкаська область, 20250 Ukraine.

Побачило світ чергове число „Українського історика”

Ірина Рибачок

Вийшло у світ чергове число журналу „Український історик”. У передмові до цього тому головний редактор журналу, президент Українського історичного товариства (УІТ) проф. Любомир Винар зазначив, що УІТ відзначило своє 45-ліття, і наголосив на основних завданнях, досягненнях та подальших плянах УІТ.

Стаття Алли Атаманенко присвячена науковому доробкові членів УІТ.

До розділу „Мазепіяна” увійшли дослідження Олександра Оглоблина, Бориса Крупницького, Миколи Андрусяка та дослідників діяльности гетьмана Івана Мазепи – киян Тараса Чухліба, Володимира Коваленка, Ольги Ковалевської, чернігівського автора низки монографічних досліджень Сергія Павленка.

У розділі „Україна в Другій світовій війні” оприлюднено дослідження проф. Л. Винара „Про основуючі збори Української Національної Ради в Києві у 1941 році” та одесита Олександра Музичка „Українська студентська громада Одеського університету в роки Другої світової війни”.

Для цього числа завідувач відділу Інституту літератури ім. Тараса Шевченка Національної Академії Наук України Галина Бурлака підготувала до друку статтю Уласа Самчука, що була написана, ймовірно, у 1966 році з приводу 100-річчя від дня народження Михайла Грушевського.

Нову інформацію містять дослідження, присвячені вивченню життя та творчости видатного українського вченого О. Оглоблина. Детально проаналізовано внесок вченого у вивчення постаті гетьмана І. Мазепи (стаття Л. Винара) та у розвиток української генеалогії (стаття Наталії Лобко).

Цікавою та інформативною є стаття професора Загребського університету Євгена Пащенка про історію та розвиток хорватської україністики в XX ст.

Серед архівних матеріялів – листування Олега Кандиби (Ольжича) з Євгеном Коновальцем, Миколою Сціборським, що зберігається в архіві ОУН в Києві, а також спогади Наталії Полонської-Василенко про її перші кроки на науковому шляху.

У журналі вміщено біографічні статті та замітки про відомих українських дослідників Петра Ісаєва, Миколу Неврлого, Миколу Мушинку, Ярослава Ісаєвича, Ярослава Дашкевича, Григорія Кураса.

„Український історик” традиційно вміщує рецензії та бібліографічні огляди на українознавчі видання, що побачили світ в Україні та за кордоном, а також хроніку наукового життя. Зокрема тут є інформація про конференції в Острозі та Львові.

Журнал „Український історик” й далі залишається єдиним фаховим міжнародним українським історичним журналом поза Україною. Замовити видання можна за адресою: Ukrainian Historian, P. O. Box 312, Kent, OH, 44240 USA або електронною поштою: ukrhist@aol.com.

ПОСТАТІ

Був „хворий поезією і Україною"

Андрій Цегельський

Життя поета Петра Косенка, як і життя кожної української творчої людини, великою мірою віддзеркалює драматичну історію України XX ст.

Він пережив страхіття рідного краю та рідного народу: Сибір, Голодомор, криваві сталінські репресії, війну, примусову працю в Німеччині та еміґрацію. Доля помогла йому вижити, щоб працювати в ім'я української справи і не дати забути нам про минуле. Берегла його глибока християнська віра, а поезія була йому вірним приятелем:

...Сонете, друже мій!
Мій вірний побратиме,
До Тебе знову я сьогодні на поклін...

П. Косенко народився у 1922 році на Єлисаветґрадщині (тепер Кіровоградська область), у виселку Волохино (біля міста Долинська), недалеко від залізничої будки діда, шляхового обхідника залізничної станції „Знам'янка-Миколаїв". Він був ще малим хлопцем у часі радянської колективізації, коли сім'ю Косенків з іншими „ворогами народу" вивезли у Сибір. Тільки завдяки батьковій праці на залізниці вдалося згодом Косенкам повернутися в Україну, у Дніпропетровськ.

У страшні роки Голодомору батько мав доступ до квитків на залізницю, то матір їздила до Москви по харчі.

У 1938-му родину спіткало страшне лихо – енкаведити арештували і розстріляли Петрового батька.

Коли почалася війна, юнак хоч і не служив у війську, був припадково ранений під час нападу німців, і довгий час одужував в лікарні.

В період німецької окупації України працював у редакції української газети, переважно пишучи рецензії на театральні вистави. Відтак його чекала доля „остарбайтера".

Щастя в нещасті... У німецькому таборі праці П. Косенко стрінув Дарію Костко і одружився з нею, взявши під свою щиру опіку її маму, племінників, п'ятирічного Едварда і трирічного Олега, котрі жили зі своєю бабусею після втрати батьків. Після закінчення війни заснована П. Косенком родина перебувала у таборі біженців" в Німеччині, а в 1948 році переїхала до Венесуелі.

15 довгих років поет, замість віршів, тяжко працював у незвичних тропічних умовах, на будові цементного заводу, був землеміром в джунґлях Бразилії і Колюмбії, будівельним підрядником і фотографом. Пізніше відкрив свою фото-студію. Разом з іншими земляками організував українську громаду у місті Валенсія, невдовзі вона побудувала свою церкву і Народний дім. Там же, у Венесуелі, народилися донька Єлизавета і син Олександер.

У 1963 році сім'я Косенків переселилися до США, до Рочестеру, Ню-Йорк, де П. Косенко продовжував фотографічну роботу. Родина пристала до української громади Рочестеру, зокрема до парафії Української православної церкви св. Покрови. Довгий час П. Косенко очолював парафіяльну раду.

У 1984 році відійшла у вічність його дорога дружина і вірний друг Дарія. Цей удар поет довго і тажко переживав.

Аж по девяти роках після втрати Дарії (Одарки), він одружився вдруге і переїхав до Філядельфії.

Вірші П. Косенко писав від ранньої юности („ще в семирічці"). Виливав у сонетах свої думки, переживання, спогади про дитинство і молодість, картини з трагічної доби України, тугу за Батьківщиною, характер чужих земель і їхніх міст, християнські цінності, поучення дітям. Його вірші вхоплюють українську народну мудрість, але також мудрість інших народів (П. Косенко володів п'ятьма мовами).

Першу збірку сонетів та інших поезій „Пізні ґрона" поет видав у 1989 році. Далі були збірки сонетів „Любов і туга, туга і любов" (1992), і „Трунок євшану" (1995). Четверта збірка „Сонети" вийшла у 1999 році.

У 1992 році П. Косенко став членом Спілки письменників України і поїхав на рідну землю з нагоди тієї події.



Петро Косенко

Відомий український поет і мовознавець Яр Славутич у передмові до першої збірки П. Косенка „Пізні ґрона" писав: „У П. Косенка ліричний струмінь тече так, як електрика по дротах – дає тепло, зворушує, запалює, кидає в гнів чи екстазу радости. Таке може осягнути лише справжній митець, майстер поетичного слова."

А ось ще враження відомої київської поетки Ганни Чубач: „Читаючи сонети Петра Косенка, ми знаємо велике життя його Душі, відчуваємо його біль і тугу, переймаємось настроєм і неспокоєм... Його щире слово розказує світ, розкриває людину чисту і ніжну, яку ні важка фізична праця не принизила, ні життєві незгоди не здолали, а туга крилом огортала завжди при згадці про рідне й далеке".

У 1990-их роках поет невтомно працював. Вже на схилі життя, у 2002 році, переїхав до сина у місто Ірі. Відійшов від нас 2 вересня 2012 року.

Рочестер, Ню-Йорк

Андрій Цегельський – близький приятель родини Косенків.

Від рослини до людини – шлях Івана Носаля

Євген Цимбалюк

100 років тому, 26 квітня 1913 року, народилася людина, котрій належало стати фундатором народного цілительства на Волині, а його науково-практичному набуткові про лікарські рослини – унікальним явищем у вивченні та застосуванні скарбниць природи. Це Іван Михайлович Носаль. Вечір, присвячений його світлій пам'яті відбувся у місті Дубні, де І. Носаль навчався у гімназії.

У Рівненському краєзнавчому музеї старанням дослідниці життєпису Носалів Галини Данильчук діє виставка про знаменитого травознавця „Кожне ж дерево з плоду свого пізнається...". А в Свято-Успенській церкві у Рівному, де в середині минулого століття настоятелем був батько цілителя, Михайло Носаль, виголошено поминальний Молебень за спокій їхніх душ.



Український травознавець Іван Носаль.

Травознавчу науку І. Носаль перейняв від батька-священика, котрий постійно вивчав і збирав лікарські рослини. Йдучи батьківською стезею, син вступив на аґрарно-лісовий факультет Львівського Політехнічного інституту, на „відмінно" захистив дипломну працю на тему „Популярні серед населення лікарські рослини Волинського воєводства".

Після закінчення інституту і до кінця свого життя (помер у 1996 році) І. Носаль жив та працював на Рівненщині – аґрономом, викладачем. Але найголовнішою справою його життя залишалася лікарська рослинність. Подібно, як і в його батька. Ще в далекому 1926 році М. Носаль уклав перший рукопис, на титульній сторінці написавши: „Лікарські рослини. Збір, сушіння, вирощування, а також їх застосування в медицині та ветеринарії шляхом порад та настанов".

Пізніше Носаль-молодший допрацював батьків практичний набуток, і у 1958 він вийшов друком. Книжка відразу стала настільною для тисяч людей, які цікавилися травознавством і шукали порятунок у рослинах. А ще вона чи не вперше на українських теренах пробила мури недовіри, застороги і заборони щодо народної медицини.

Останнє десятиріччя свого життя І. Носаль віддав написанню оновленої, доповненої і, зрештою, переосмисленої книги „Від рослини – до людини", що вийшла в київському видавництві „Веселка" 1995 року і стала енциклопедією рослинного світу України, скарбницею народної мудрости, яку по крихітці травознавець збирав усе своє життя.

Усі, хто знав І. Носаля, відзначали його надзвичайну доброту та щирість. Як стверджує письменник Євген Шморгун, котрий приятелював з травознавцем, до І. Носаля тягнулися люди звідусіль, як бджоли до квітки, і він нікому не відмовляв ні в порадах, ні в допомозі, ні просто в довірливій розмові.

Сам же І. Носаль стосовно своїх праць про рослини казав так: „Люди добрі, беріть з них те, що доцільне, розумне й корисне вам. Збагачуйте, доповнюйте, виправляйте для себе і для людей, в ім'я здоров'я... Справжні травознаї не засекречують своїх знань, а йдуть до людей з відкритим серцем...".

Нині ці слова звучать як своєрідний заповіт у вземинах людини з природою.

Рівне

ПОДОРОЖІ

Відродили монастир св. Юрія на Вірлі

Володимир Рожко

На Волині є земля свята – Замковище Вірля, між колишнім містечком Бережці і Дунаєвом, про яку розповідають історичні джерела. На місці замковища до 1675 року був мурований замок відомої волинської православної шляхтянки Анни Гойської (з Козинських). Її чоловік Василь Богданович був земським суддею в Луцьку. До багатого ключа їхніх маєтків належали, опріч містечка Орля, ще й Савчиці, Кімната, Старий Почаїв.

Містечко Орля (Вірля, Урля) найвірогідніше заснували дідичі Федір та Єва Домашевські, перші відомі історичній науці фундатори, опікуни Почаївського монастиря, які на острові серед ставу вибудували замок, котрий від них, разом з навколишніми селами, перейшов до Гойських.

Відоме містечко і замок з історичних джерел 1559 року, коли тут побував, подорожуючи по Волині, грецький Митрополит Неофит і подарував А. Гойській ікону Божої Матері. Цей святий образ 38 років перебував у її домовій каплиці у замку на Вірлі. А. Гойська у 1597 році передала чудотворний образ до монастиря на Почаївській горі.

Сам же замок на Вірлі, як і містечко, були знищені під час Збаразької війни 1675 року. Залишилися лише три стіни, які були стерті більшовицькою окупацією.

З постанням незалежної України патріоти з Крем'янця, Савчиців, хутора Вірля 1995 року розпочали будівництво храму. Ініціяторами будівництва стали Анатолій та Надія Чоповські, Микола Ксьондзик, Федір і Микола Грушецькі, голова Крем'янецької районної „Просвіти" Ліля Антонюк та інші. Кожен з них вніс свою частку у будівництво храму і монастирських келій. На допомогу прийшли народні депутати Михайло Головко, Володимир Бойко, Володимир Клименко, президент компанії „Мерседес-Бенц" в Україні Микола Рогуцький.

Не залишилися осторонь і патріоти з діяспори – Наталя Тиравська, голова управи Товариства волинян ім. Лесі Українки в Сіднеї, Австралія, Інститут дослідів Волини у Вініпезі, Манітоба (президент д-р Сергій Радчук, віце-президент о. д-р Степан Ярмусь, секретар Надія Шаварська), Надія Мірчук, Пилип Шайда, Любов Василів-Базюк, Броніслава Скорупська, Ганнуся Степанюк, Антін Семенюк та інші. Саме завдяки жертводавцям цього року було закінчено будівництво храму, завершується побудова будиночку для ченців.

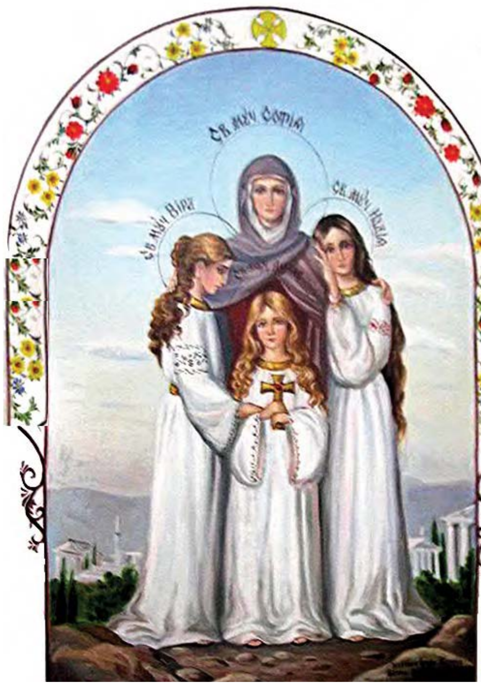
Монастирський храм частково розмалювали святими образами іконописці Валентина Сімащук, Марія Шаповал, а петриківські розписи зробила Світлана Клементьєва з Кривого Рогу.

9 травня цього року Архиєпископ Тернопільський і Крем'янецький Української Православної Церкви Київського патріярхату Нестор освятив престол в ім'я св. Юрія Переможця. Знову постала святиня, в якій намісник монастиря Полікарп (Касько), о. Варсонофій (Руднік), інші насельники обителі молитимуться за Україну і рідну Церкву.

Луцьк

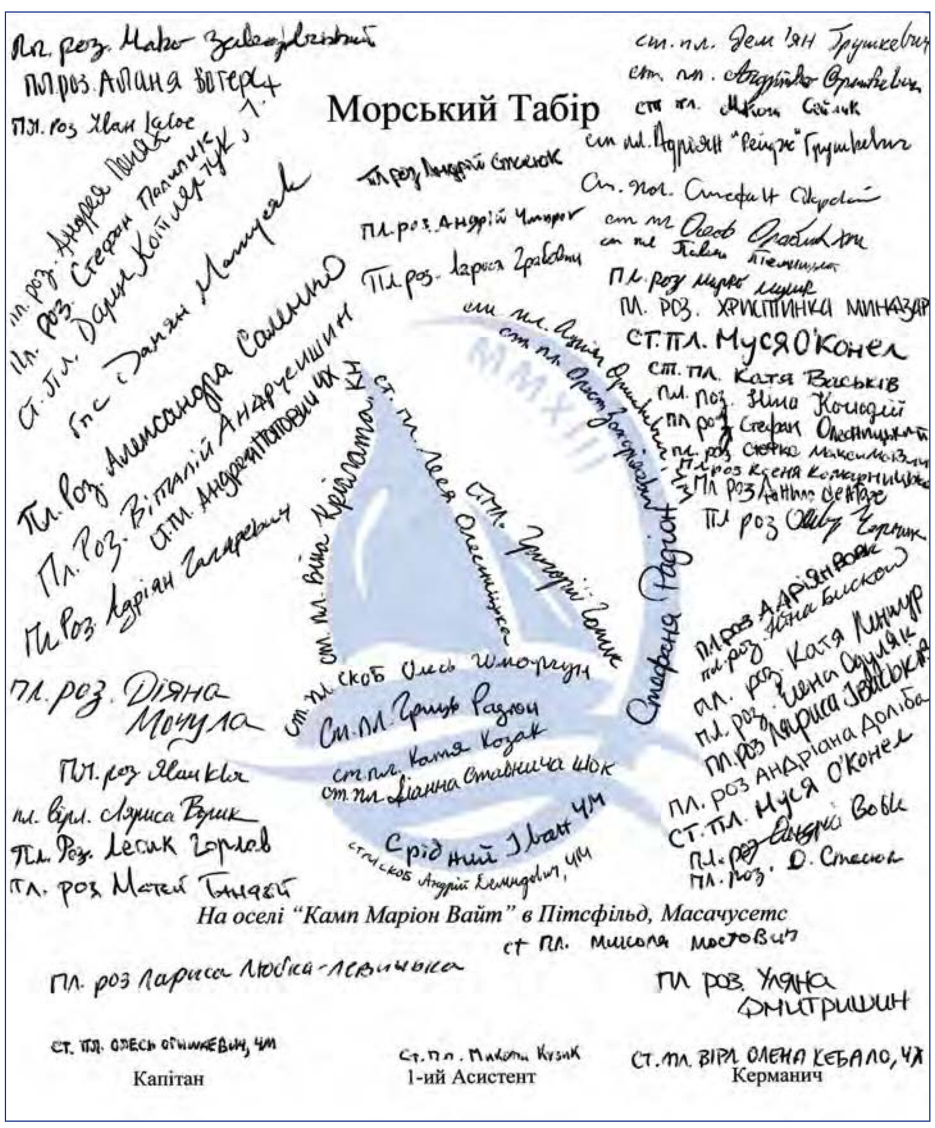


Монастирський храм св. Юрія. (Фото: Володимир Рожко)



Ікона Віра, Надія, Любов і мати Софія намальовані коштом Любови Василів-Базюк з Торонто.

Привіт з Пластового табору



Морський табір в Пітсфілд, Масачусетс.



ПАНОРАМА ЖИТТЯ В УКРАЇНІ

Україна відновлює пам'ять про славетних людей

Впродовж десятиліть панування в Україні комуністичного режиму було заборонено згадувати видатних борців за незалежну державу, вчених, мистців та літераторів, які відстоювали національні ідеали. У незалежній Україні відроджують пам'ять про них, відзначають річниці їхнього життя. Нижче вміщено кілька повідомлень про це, що надійшли з України.

БЕРЕЖАНИ, Тернопільська область

Наталія Бойко

7 червня в 170-ту річницю від дня смерти о. Маркіяна Шашкевича біля пам'ятної таблиці на бережанській Ратуші поминальну Панахиду відслужив о. Михайло Бугай. У Музеї книги було вручено нагороди ім. М. Шашкевича, відбулась виставка „Рідкісна Шашкевичіяна", погашення ювілейного конверта спеціяльним штемпелем.



Панахида біля пам'ятної таблиці на честь о. Маркіяна Шашкевича на площі Ринок у Бережанах. (Фото: Наталія Бойко)

ОДЕСА

Сергій Горицвіт

31 березня виповнилося 140 років від дня народження Миколи Міхновського – одного з основоположників українського націоналізму, автора знаменитої брошури „Самостійна Україна". Напередодні, 30 березня, Український народний університет організував масовий захід, присвячений цьому політичному мислителеві.

Відкриваючи імпрезу, народний депутат від Всеукраїнського об'єднання „Свобода" Павло Кириленко наголосив, що зформульоване М. Міхновським 110 років тому „Кредо" борця за волю й славу України і сьогодні залишається дороговказом для національно свідомих громадян України.



Богдан Червак розповідає про життя і діяльність Миколи Міхновського. (Фото: Сергій Горицвіт)

Про нелегке життя і діяльність цієї безкомпромісної і надзвичайно далекоглядної людини розповів на вечорі голова Проводу ОУН Богдан Червак.

Громадського діяча, письменника, публіциста, лікаря, автора української геополітичної концепції, одного з визначних ідеологів українського націоналізму Юрія Липу пам'ятають в Одесі, де 5 травня 1900 року він народився, навчався у гімназії, а потім – в університеті.

В день його народження одесити прийшли до його будинку і поклали квіти до меморіяльної дошки на честь Івана і Юрія Лип.

Активісти „Студентської свободи" висадили в центрі міста алею з 10 дубів на честь Ю. Липи, Степана Бандери, Романа Шухевича, Євгена Коновальця, Симона Петлюри, Павла Скоропадського, Миколи Міхновського, Олени Теліги, Олега Ольжича та Максима Чайки.



Покладання квітів до меморіяльної дошки Іванові і Юрієві Липам. (Фото: Сергій Горицвіт)

РІВНЕ

Інна Нагорна

Свічу пам'яті до 26-річчя смерти письменника Уласа Самчука засвітили 9 липня в літературному музеї його імені. Вшанування почалося піснею „Моя молитва нехай лине" у виконанні Катерини Гавловської.

Відбулася презентація книг, які вийшли у серії „Бібліотечка Літературного музею Уласа Самчука в Рівному". Сонату Едварда Ґріґа на фортепіяні з колишнього рівненського помешкання У. Самчука виконала учениця Львівської спеціялізованої музичної школи ім. Соломії Крушельницької Марія Швидків.



Учасники „Свічі пам'яті" біля пам'ятника Уласові Самчукові в Рівному. (Фото: Олена Ковальчик)

ЛЬВІВ

Марта Осадца

До 122-ої річниці від дня народження полковника Євгена Коновальця 14 червня відбулося свято вулиці, названої на його честь. Біля меморіяльної дошки урочисту варту несли пластуни.

Відбулася урочиста хода вулицею у супроводі духової оркестри. На закінчення ходи відбулося урочисте віче і святковий концерт. А на батьківщині Є. Коновальця, у Зашкові, 14-16 червня відбувся молодіжний фестиваль „Зашків – земля героїв".



Пластова варта на львівській вулиці ім. Євгена Коновальця. (Фото: Марта Осадца)

ПЛЯШЕВА, Рівненська область

Євген Цимбалюк

362-та річниця бою під Берестечком стала приводом до вшанування світлої пам'яті козаків, полеглих на волинській землі в ході національно-визвольних змагань. Головні заходи 7 липня на території заповідника „Козацькі могили" зібрали тисячі людей з різних куточків України, а також з-за кордону.

Панахиду у Георгіївському храмі відслужили Патріярх Київський і всієї Руси-України Філарет та Архиєпископ Рівненський й Острозький Іларіон. Масовим був хресний хід для покладання квітів до пам'ятника героям Берестецької битви.



Під час вшанування пам'яті полеглих козаків на „Козацьких могилах". (Фото: Євген Цимбалюк)

ПЕРЕЖИТЕ І НЕЗАБУТЕ

Знайшла прадіда в списку розстріляних

Наталя Котенко

Про те, що мій прадід – святий, я дізналася випадково. Складаючи свій родовід і шукаючи відповідну інформацію за різними джерелами, я ввела в пошукову систему Інтернету ім'я прадіда по татовій лінії – і натрапила на список новомучеників черкаських, канонізацію яких затвердив 1997 року Митрополит Володимир Сабодан, предстоятель Української Православної Церкви. Серед них стояло ім'я Якова Лавреги. Так звали мого прадіда. Сумніви, чи згадана особа мій родич, чи просто його однофамілець, розвіялися, коли я прочитала розміщений на сайті біографічний нарис.

Про бабусиного тата в родині розповідали мало. Мешкав він у селі Почапинці на Черкащині, мав шестеро дітей від першого шлюбу (дружина Олена рано померла), вдруге одружився з односельчанкою, в якої вже було двоє своїх дітей. Велика родина працювала на власному господарстві, за тодішніми мірками вони вважалися „куркулями". 1937 року прадіда заарештували, і він зник безвісти, а жінку з дітьми вигнали з села. Долі дітей склалися по різному, розбрелися хто куди в пошуках заробітків і все сподівалися, що батько живий, десь працює на засланні, не втрачали надії, що колись таки зустрінуться. Чекали довгих 55 років.

Коли Україна здобула незалежність, наймолодший син Якова Федір, на той час військовий у відставці, почав писати в різні інстанції, шукаючи хоч якусь інформацію про батька. З управління Служби безпеки України Черкаської області надійшов лист, в якому повідомлялося: „Постановою трійки при НКВД по Київській області від 11 вересня 1937 року Лаврегу Я. М. засуджено до розстрілу. Вирок виконано 28 вересня 1937 року. Жодних свідчень про місце виконання вироку і поховання вашого батька в архівних матеріялах немає, а встановити їх, на жаль, неможливо через давність подій".

Згодом знайомі передали нашій родині вирізку з районної газети „Лисянщина" від 25 вересня 1996 року – це була стаття Левка Хмельковського про репресії на Черкащині „З пам'яті не викреслити" (пізніше вона увійшла до його книги „1937. Книга-документ про репресії комуністичної доби"). У ній зокрема йшлося про мешканців села Почапинці, що боронили церкву від місцевих комуністів. Серед тих селян згадано і мого прадіда.



Біля рідного села зустрілися нащадки Якова Лавреги (стоять зліва): Микола, Наталя, Володимир Котенки, сидить Людмила Поденко.

За порадою Л. Хмельковського, я звернулася до Черкаського обласного архіву в пошуках кримінальної справи. Знайшли „Справу ч. 4911". Як з'ясувалося, архіви й досі ретельно приховують таємниці радянського минулого й видають інформацію дуже дозовано: переглянути всю справу мені не дозволили, більшість сторінок було загорнуто в паперові конвертики. Офіційне пояснення щодо обмеження доступу до матеріялів було таке: по справі проходило ще двоє осіб, інформація про яких для сторонніх заборонена.

Однак, навіть з тих фраґментів біографії, писаної каральними органами, які мені пощастило прочитати, зі статтей Л. Хмельковського, краєзнавця Павла Ялинського й історика Емілії Ладиженської, з окремих деталей поволі склалася в цілісну картину історія мого прадіда, типова загалом для української історії минулого століття.

Яків Лаврега, 1880 року народження, уродженець села Почапинці, був двічі заарештований – вперше 1931 року, коли виступав проти примусової „хлібоздачі". Характеристика соціяльного стану в документах – „куркуль-одноосібник", що „мав 12 гектарів своєї рільної землі, орендував чотири гектари, мав хату під залізним дахом, три сараї, клуню, молотарку з приводом, січкарню, сівалку, жатку та інший сільськогосподарський реманент, двоє коней, дві корови, вівці, свині. Крім всього згаданого, мав бакалійну лавку". Статки Я. Лавреги не були великими, проте в кривавих 1930-их роках і цього було достатньо, щоб забрати на користь держави все його господарство.

Прадіда звинуватили в нападі на голову колгоспу й спробі підпалу якогось об'єкта, засудили на 10 років таборів. У 1934 році він повернувся з висилки і пішов працювати на цукрозавод грабарем, при цьому, як сказано в документах, „держав тісний зв'язок з попом Андрієм Ставинським".

У селі Почапинцях, в Свято-Троїцькій церкві, збудованій 1871 року, діяла активна громада, до якої належав і мій прадід Я. Лаврега, однодумець і помічник о. Андрія. Більшовики церкву закрили, церковне майно розікрали (загалом на Черкащині за 50 років радянської влади було закрито 700 православних церков). Мій прадід з іншими односельцями взявся збирати підписи на користь повернення вірянам храму, однак, нічого не допомогло.

Восени 1937 року комсомольці колгоспу почали розбирати дзвіницю й бані церкви. Великий дзвін, який зняли з дзвіниці, забрали на сховище металевого брухту в сусіднє селище Лисянку, решту дзвонів забрали в колгосп і на цукровий завод, щоб оповіщати селян про час. У пошуках золота та коштовностей місцеві вандали залізли в поховання Четверикових під підлогою церкви, перед вівтарем, розламали герметично закриту свинцеву труну, але нічого цінного не знайшли. Приміщення храму стало сільським клюбом.

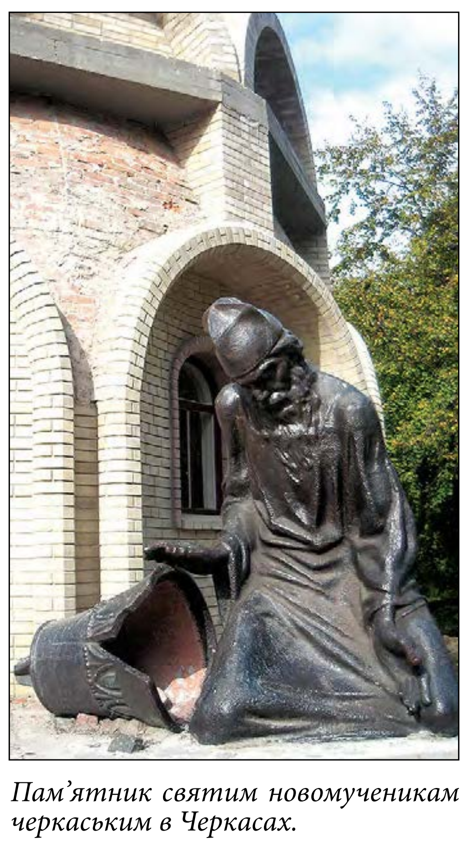
Після закриття церкви о. Андрій продовжував Богослужіння в своїй хаті. Згодом священика звинуватили, нібито він викрав з церкви „цінні речі" (дароносицю, мирницю, ікону св. Параскеви тощо) та „облаштував ними кімнату для моління в своєму домі". Сільські „активісти" почали збирати компрометуючу інформацію на о. А. Ставинського та його близьких помічників Я. й Самсона Лавреґ, що „вели організовану контрреволюційну аґітацію". Донощики звітували, що Я. Лаврега привселюдно співав „Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці", а о. Андрій казав, що „скоро настане кінець влади антихриста", і проводив молитовні зібрання, які відвідували Лавреги.

23 серпня 1937 року всіх трьох було заарештовано й кинуто до Уманської в'язниці, де за рішенням Судової трійки 28 вересня о 1-ій год. ночі о. А. Ставинського та Я. Лаврегу було розстріляно, а С. Лаврегу засуджено до 10 років концтаборів суворого режиму (після довгих років поневірянь він все ж таки повернувся додому, в рідне село). Місце поховання мого прадіда невідоме. Можливо, його останки покояться на окраїні старого кладовища в Умані, де в 1930-ті роки таємно ховали жертв політичних репресій.

Минулого року я чимало мандрувала краями, пов'язаними з історією моєї родини. Коли бачиш ті місця, де бували твої предки, ступаєш по їхній землі, якимись ближчими й зрозумілішими стають вони, віддалені від тебе в часі й просторі, відчутнішим стає невидимий кревний зв'язок з ними. Мені вдалося побувати в Черкасах, де в колишньому Першотравневому парку поруч з Свято-Михайлівським собором примостилася невеличка капличка й пам'ятник репресованим церковним діячам.

Вперше разом з родичами з'їздила в село Почапинці. На прадідовому обійсті тепер стоїть хата нових власників. У Свято-Троїцькій церкві, з якою так тісно переплелися життя й загибель мого прадіда, ми відслужили Панахиду. Стара дерев'яна церква, що збереглася, мало нагадує ту, колишню: немає на ній бань, немає хрестів, що виблискували золотом, немає дзвіниці з чотирма дзвонами.

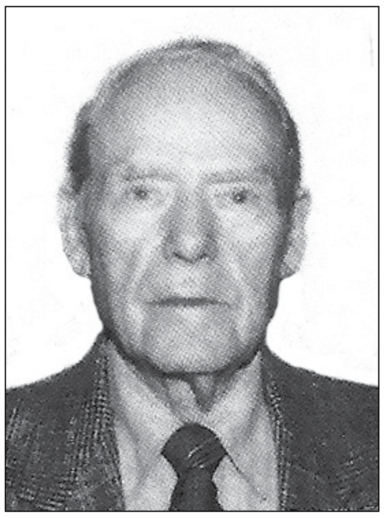
Я ніколи не бачила прадіда, світлин у нашій сім'ї не збереглося, в кримінальній справі їх теж немає. І я можу лише здогадуватися, хто з 144 зображених на іконі „Собор черкаських новомучеників", мій прадід Яків Лаврега.



Пам'ятник святим новомученикам черкаським в Черкасах.

Пам'яті мецената української медицини

29 липня відійшов у вічність один з великих філантропів української діяспори Григорій Малиновський. Покійний не шукав ні слави, ні похвал за свої благородні діла, але, знаючи потреби відновленої Української держави, щедро допомагав науковим, культурно-освітнім і медичним установам. В 2001 році Президент України Леонід Кучма нагородив його орденом „За заслуги" III ступеня.



Св. п. д-р Григорій Малиновський

Г. Малиновський болів душею за те, що лікарі в Україні працюють в дуже несприятливих умовах, у старих, убого устаткованих лікарнях. Їм постійно бракує лікувальних засобів та діягностичного обладнання. Зубожілий матеріяльний стан медичних університетів та академій не давав можливости на відповідному рівні вишколювати нове покоління лікарів. А від знань і вмінь лікаря залежить стан здоров'я нації. Г. Малиновський розумів важливість плекання нових кадрів українських лікарів і протягом 10 років, за посередництвом Американсько-української медичної фундації (АУМФ), пожертвував багато часу і грошей для підвищення наукового рівня в медичних університетах.

Не менше боліла його тотальна русифікація медичних наук і відсутність української медичної літератури. Студенти-медики здобували освіту лише російською мовою і саме цю мову повинні були вживати у професійній праці.

На пропозицію АУМФ Г. Малиновський погодився допомогти усучаснити українську медицину і спонзорував видання 20 медичних підручників авторства українських учених та переклади українською мовою сучасних американських видань. Закупив 2,470 англомовних медичних публікацій для університетів, що стали основою їхніх бібліотек іншомовної літератури, і передплатив 12 англомовних журналів для Державної наукової медичної бібліотеки України. Він придбав комп'ютерне обладнання для Академії медичних наук України, Національного медичного університету в Києві, Одеського національного медичного університету, Дніпропетровської медичної академії, Київського науково-дослідного інституту отоляринґології та Харківського науково-дослідного інституту радіології. Для Наукового Товариства ім. Шевченка (НТШ) у Львові купив комп'ютеризоване друкарське обладнання, яким НТШ користується й сьогодні.

Однак, найважливішим почином Г. Малиновського у співпраці з АУМФ було видання українською мовою двох найбільш відомих у світі англомовних медичних публікацій, а саме „Ілюстрованого медичного словника" Дорланда й „Атласу анатомії людини" Нетера. Ці монументальні праці появились у відповідь на твердження російськомовних українських „вчених", які вважали, що українська мова проста й убога і не надається для тлумачення нових медичних термінів.

Медичний словник, надрукований у двох томах, нараховує 2,688 сторінок великого розміру та охоплює 2.3 млн. слів, що вказує на його вичерпність. Знову ж „Атлас анатомії" має загальне визнання у світі за його чіткість і точність у відображенні анатомії людини. Атлас був перекладений на 16 мов і став найбільш розпродажним підручником анатомії у світі. В перекладі й редагуванні обох публікацій, крім викладачів Львівського національного медичного університету, брали участь також дирекція спеціялізованого видавництва „Українська енциклопедія" і наукові працівники Інституту української мови Національної Академії Наук України. Обидві праці вийшли друком у львівському видавництві „Наутілус", яке за часткової підтримки Г. Малиновського видавало також 10-ту, українську редакцію „Scientific American" під назвою „Світ науки".

Обидва видання містять на титульних сторінках портрети Г. Малиновського й інформацію про його гуманітарну працю. З поверненням російської мови в навчальні програми університетів, обидві публікації українською мовою стали сьогодні дуже популярними серед студентів і передаються з рук у руки. Пройдуть літа, а добрі діла Г. Малиновського не підуть у забуття, але пригадуватимуть новим поколінням лікарів про його любов і жертовність для України.

Молимось, щоб Всевишній прийняв душу Г. Малиновського у своє Небесне Царство, де немає вже терпінь і болю, тільки життя безконечне.

Вічна Йому пам'ять!

д-р Павло Джуль,
президент Ради директорів АУМФ

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями та знайомими, що після важлої недуги відійшов від нас у вічніст 30 травня 2013 року на 91-му році життя наш найдорожчий та незабутній Чоловік, Тато і Дідусь

св. п.

Тарас Боднар

Залишені у глибокому смутку:

дружина - Оксана-Антонія (Волинець)
дочка - Христина Палцан з чоловіком Ярославом
внуки - Марко і Ярема
Ближча і дальша родина в Україні та Америці.

Вічна Йому пам'ять!

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ

ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ



нашого незабутнього Мужа, Тата та Діда

св. п.

СТЕФАНА ДУПЛЯКА

будуть відправлені

Поминальні Служби Божі

в суботу, 14-го вересня ц. р.

в церквах:

- св. о. Миколая в Пассейку, Н. Дж. о год. 5-ій веч.;
- св. Апостола Андрія Первозванного в Campbell Hall, N.Y.;
- Благовіщення Преч. Діви Марії в Melrose Park, PA о год. 5-ій веч.;
- Храмі св. Миколая на Аскольдовій могилі в Києві, Україна;
- Монастирі св. Василя Великого в Києві, Україна

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Дружина Марійка та доні Сузанна і Рома з родинами.

Шановні читачі! Висилаючи до „Свободи" спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!